

Επιτομή Κερκυραϊκού Δικαίου

ΤΕΥΧΟΣ 1 – ΙΟΥΝΙΟΣ 2026

ΔΣΚ

Περιεχόμενα

A. ΜΕΛΕΤΕΣ	1
Υποχρεώσεις διαφάνειας για βασικά διαλογικά γλωσσικά μοντέλα τεχνητής νοημοσύνης με βάση την Πρόταση Κανονισμού της ΕΕ «Πράξη για την Τεχνητή Νοημοσύνη».....	1
Ποινικές κύρωσεις για την πράξη του ξεπλύματος για το αδίκημα της νομιμοποίησης εσόδων (αρ. 2 Ν. 4557/2018)	5
B. ΝΟΜΟΛΟΓΙΑ	10
Δικαίωμα ελεύθερης έκφρασης, άσκησης κριτικής & παράθεσης αξιολογικής κρίσης - ΜΠρΚερκ 780/2020	10
Έλλειψη αιτιολογίας αναφορικά με την επικινδυνότητα της αιτούντος σε απορριπτική απόφαση χορήγησης άδειας διαμονής και επιβολής απέλασης σε αλλοδαπό.....	24

A. ΜΕΛΕΤΕΣ

Υποχρεώσεις διαφάνειας για βασικά διαλογικά γλωσσικά μοντέλα τεχνητής νοημοσύνης με βάση την Πρόταση Κανονισμού της ΕΕ «Πράξη για την Τεχνητή Νοημοσύνη»

A. Εισαγωγικά Στοιχεία

Οι εξελίξεις στον τομέα της τεχνητής νοημοσύνης έχουν φέρει νέες προκλήσεις και διλήμματα για τη νομοθεσία, καθώς οι εφαρμογές της επεκτείνονται σε πολλούς τομείς της κοινωνίας. Αυτή η αναδυόμενη τεχνολογία που επιτρέπει σε υπολογιστικά συστήματα να μιμούνται την ανθρώπινη σκέψη και συμπεριφορά, ήδη χρησιμοποιείται σε πολλούς τομείς. Τα βασικά διαλογικά γλωσσικά μοντέλα όπως το ChatGPT μεταμορφώνουν την κοινωνία μας, καθώς οι αξιοσημείωτες ικανότητές τους φέρνουν σοβαρές καινοτομίες και διαφοροποιήσεις στην παραγωγή περιεχομένου, αλλά και σοβαρούς κινδύνους, καθώς η ταχεία ανάπτυξη και η άνευ προηγουμένου υιοθέτηση τους χωρίς δικλείδες ασφαλείας επιφέρουν αμφισβητούμενα και επισφαλή αποτελέσματα.

Στις 14 Ιουνίου 2023 ψηφίστηκε από την Ολομέλεια του Ευρωκοινοβουλίου η προορατική COM/2021/206 final Πρόταση Κανονισμού , γνωστή ως Ευρωπαϊκή

Πράξη για την Τεχνητή Νοημοσύνη (European AI Act)[1] για τη θέσπιση εναρμονισμένων κανόνων για τη χρήση της τεχνητής νοημοσύνης.

Η Πρόταση Κανονισμού ακολουθεί μια προσέγγιση βάσει κινδύνου[2], στο πλαίσιο της οποίας γίνεται διάκριση μεταξύ των χρήσεων της τεχνητής νοημοσύνης που δημιουργούν i) μη αποδεκτό κίνδυνο, ii) υψηλό κίνδυνο και iii) χαμηλό ή ελάχιστο κίνδυνο.[3] Ο κατάλογος απαγορευμένων πρακτικών στον περιλαμβάνει όλα τα συστήματα τεχνητής νοημοσύνης των οποίων η χρήση θεωρείται μη αποδεκτή διότι αντιβαίνει σε θεμελιακές αξίες και δικαιώματα (βιομετρική επιτήρηση, κλίμακα κοινωνικού σκορ, προληπτική αστυνόμευση, αναγνώριση συναισθημάτων κτλ). Επιπλέον, τίθενται περαιτέρω νομικές απαιτήσεις για τα συστήματα τεχνητής νοημοσύνης υψηλού, χαμηλού και ελάχιστου κινδύνου σε σχέση με τα δεδομένα και τη διακυβέρνηση των δεδομένων, την τεκμηρίωση και την τήρηση αρχείων, τη διαφάνεια και την παροχή πληροφοριών στους χρήστες, την αλληλεπίδραση με τους ανθρώπους, αλλά και την εποπτεία από αυτούς, καθώς και σχετικά με την ακρίβεια παροχής της υπηρεσίας και την ασφάλεια.[4]

B. Υποχρεώσεις διαφάνειας

Τα διαλογικά γλωσσικά συστήματα ή bot συνομιλίας (Chatbots), τα οποία μιμούνται την ανθρώπινη γλωσσική αλληλεπίδραση, ανήκουν στην κλίμακα του χαμηλού κινδύνου[5], και συνεπώς προτείνονται μόνον ελάχιστες υποχρεώσεις διαφάνειας.[6] Όπως ορίζεται στο άρθρο 52 παρ. 1 της Πρότασης Κανονισμού. Ειδικότερα, σε περιπτώσεις χρήσης διαλογικών συστημάτων, οι πάροχοι θα πρέπει να διασφαλίζουν ότι τα φυσικά πρόσωπα που αλληλεπιδρούν με τα συστήματα αυτά, ενημερώνονται ότι πρόκειται για σύστημα τεχνητής νοημοσύνης.[7] Μάλιστα εισάγεται και σχετική εξαίρεση από την υποχρέωση διαφάνειας, σε περίπτωση που «είναι προφανές από τις περιστάσεις και το πλαίσιο χρήσης».

Αυτό δύναται να επιτευχθεί μέσω ευανάγνωστων αναφορών ή αναλυτικών εξηγήσεων που διευκρινίζουν ότι η αλληλεπίδραση γίνεται με γλωσσικό μοντέλο τεχνητής νοημοσύνης, παραθέτοντας τα κριτήρια που χρησιμοποιήθηκαν, τις πηγές δεδομένων και τους αλγορίθμους που εφαρμόστηκαν, ενώ μπορούν να παρουσιάσουν τα βήματα που ακολούθησε η τεχνητή νοημοσύνη και τα κριτήρια που χρησιμοποιήθηκαν για να φτάσει σε μια απόφαση (πχ. Επαναλαμβανόμενες φράσεις όπως «Ως μοντέλο AI, έχω σχεδιαστεί για»...).

Γ. Προβληματισμοί

Όπως προκύπτει από την Πρόταση Κανονισμού, από την υποχρέωση ενημέρωσης καταλαμβάνεται μόνο η αλληλεπίδραση και μόνο ο πρωτογενής χρήστης, εκείνος δηλαδή που αλληλεπιδρά ευθέως με το διαλογικό σύστημα. Μόνη η ύπαρξη τέτοιας υποχρέωσης διαφάνειας για τα διαλογικά γλωσσικά μοντέλα τεχνητής νοημοσύνης, δημιουργεί ερωτηματικά σχετικά με την επάρκεια της διάταξης με τέτοια ευρεία διατύπωσης, και της απουσίας συγκεκριμένου προστατευτικού πλαισίου.

Καταρχάς τίθεται ζήτημα για την δυνατότητα ομοιόμορφης εφαρμογής της διαφάνειας. Κάθε χρήστης είναι διαφορετικός, ώστε να μπορέσει να μπορέσει να κατανοήσει αν αλληλεπιδρά με διαλογικό σύστημα τεχνητής νοημοσύνης, ειδικά αν τα συναντά σε περιβάλλοντα που δεν θα περίμενε. Η ανομοιογένεια του προφίλ του

μέσου χρήστη, αλλά και το πολύ ευρύ πλαίσιο χρήσης του διαδικτύου ελλείπει περιορισμών, ειδικά όταν αφορά παραγωγικό μοντέλο κειμένου σε κάθε επίπεδο (επενδυτικό, γενικής γνώσης, νομικό κτλ) καθιστά δυσχερή μια διαφοροποιημένη και εξατομικευμένη προσέγγιση από τον πάροχο του διαλογικού συστήματος. Ειδικά, αφού η τήρηση των υποχρεώσεων αυτών εδράζονται στην πρωτοβουλία του παρόχου, καθώς η Πρόταση Κανονισμού προκρίνει τον αυτοέλεγχο και την αυτοαξιολόγηση.^[8] ο παρόχος θα πρέπει να ζητά κατάλληλες πληροφορίες από τον χρήστη, και εφόσον ο χρήστης δεν παράσχει πληροφορίες σχετικά με την γνώση του, ή εάν οι πληροφορίες κριθούν ανεπαρκείς, ο πάροχος οφείλει να τον προειδοποιήσει πως η απόφαση ενημέρωσης που θα ληφθεί σχετικά με την ακαταλληλότητα της παρεχόμενης υπηρεσίας δεν θα είναι πλήρης. Λόγου χάρη ένας χρήστης που ζητά εξειδικευμένες συμβουλές, χωρίς ο ίδιος να είναι γνώστης και άρα αδυνατεί ή είναι εξαιρετικά δυσχερές να τις ελέγξει, θα πρέπει να ενημερώνεται επαρκώς για την προέλευση της παρεχόμενης συμβουλής, ειδικά στην περίπτωση «παραίσθησης» από το μοντέλο τεχνητής νοημοσύνης. Αυτό συναντιέται πολλαπλώς, όταν ζητείται από το γλωσσικό σύστημα να «παριστάνει» κάποιον («chat gpt pretend you are an expert»).[9]

Παρότι δεν γίνεται ευθεία παραπομπή στο άρθρο 13 της Πρότασης Κανονισμού ^[10] σχετικά με την διαφάνεια και πληροφόρηση των χρηστών αναφορικά με τα συστήματα τεχνητής νοημοσύνης υψηλού κινδύνου, όπου γίνεται λόγος για κατάλληλο τύπο ενημέρωσης και βαθμό διαφάνειας, με στόχο την επίτευξη συμμόρφωσης με τις σχετικές υποχρεώσεις του παρόχου, θα πρέπει ερμηνευτικά να θεωρήσουμε πως αντίστοιχα κατάλληλος τύπος ενημέρωσης θα πρέπει να εφαρμοστεί ανεξαρτήτως επιπέδου κινδύνου.

Συμπλήρωση των υποχρεώσεων διαφάνειας δύναται να γίνει από τα σχετικά ευρωπαϊκά νομοθετήματα που ρυθμίζουν τα αντίστοιχα συναλλακτικά πεδία (Οδηγίες, Κανονισμοί κτλ), λόγου χάρη των διατάξεων του Κανονισμού (ΕΕ) 600/2014 (MiFIR) και της Οδηγίας 2014/65/ΕΕ (MiFID II) για τις χρηματοπιστωτικές επενδυτικές υπηρεσίες, μπορούν να παρέχουν σχετικές κατευθυντήριες υποχρεώσεις προ-συναλλακτικής και μετα-συναλλακτικής διαφάνειας, στη διάρθρωση της αγοράς, στην ενίσχυση της διαφάνειας των συναλλαγών και στην προστασία των επενδυτών.^[11]

Σε κάθε περίπτωση, ο τρόπος ενημέρωσης θα πρέπει να είναι επαρκής και κατάλληλος και ποτέ βιαστικός.

Σύμφωνα με την τελευταία μελέτη του Stanford αποκάλυψε μεγάλη απόκλιση στα επίπεδα συμμόρφωσης από τις εταιρίες τεχνητής νοημοσύνης με τις απαιτήσεις που έχουν έως τώρα τεθεί, με ορισμένους παρόχους να σημειώνουν λιγότερο από 25% για την εκπλήρωση των απαιτήσεων που έχουν τεθεί με την Πρόταση Κανονισμού περί τεχνητής νοημοσύνης.^[12] Η μελέτη αναφέρεται στην έλλειψη διαφάνειας της μεθοδολογίας εκπαίδευσης αλλά και της διαφανούς επαφής με τον χρήστη.

Επιπλέον, θα πρέπει να υπάρξει σαφής πρόβλεψη για τον δευτερογενή χρήστη, ειδικά αν το πόνημα που παρουσιάζεται έχει δημιουργηθεί με τεχνητή νοημοσύνη, ώστε να υπάρχει δυνατότητα ελέγχου του περιεχομένου. Τέτοια ειδική πρόβλεψη ήδη υπάρχει στο άρθρο 52 παρ.3 της Πρότασης Κανονισμού αλλά μόνο για τα δεδομένα που παράγονται ως «βαθιά ψευδές υλικό». Αυτή η διάταξη θα καταλαμβάνει και την παραγωγή πολυμεσικού υλικού, ^[13]δηλαδή κείμενο, εικόνα, βίντεο, το οποίο δημιουργεί μια κάποια δικλείδα ασφαλείας για τα διαλογικά μοντέλα, όμως

επιβεβαιώνει ότι σε περίπτωση παραγωγής κειμένου δεν υπόκειται σε επαρκή υποχρέωση διαφάνειας, κατά την άποψη του γράφοντα.

Αυτό θα επιτρέπει στα άτομα να προβαίνουν σε τεκμηριωμένες επιλογές ή να υπαναχωρούν από μια ανισομερή χρήση των αναδυόμενων τεχνολογιών, που μπορεί να είναι σε βάρος και του χρήστη, αλλά και των όλων των εκφάσεων που θα γίνει χρήση της τεχνητής νοημοσύνης. Η Πρόταση Κανονισμού επιδιώκει να εξασφαλίσει υψηλό επίπεδο προστασίας για τα εν λόγω θεμελιώδη δικαιώματα και αποσκοπεί στην αντιμετώπιση διαφόρων πηγών κινδύνων, ωστόσο θα πρέπει να επανεξεταστούν πιο εξειδικευμένα εργαλεία προστασίας για τον μέσο χρήστη.

Δ. Συμπερασματικές σκέψεις

Η επόμενη πενταετία, θα επιφέρει αρκετές σημαντικές διαφοροποιήσεις στα τεχνολογικά δεδομένα της εποχής. Στα πλαίσια ενός ταχέως αναπτυσσόμενου ψηφιακού περιβάλλοντος ο χρήστης των αναδυόμενων τεχνολογιών, καλείται συνεχώς να συμμετάσχει ως μέσο παραγωγής, ως συμμετοχος στην ανάπτυξη και προώθηση αυτών των τεχνολογιών αλλά και διασποράς του κινδύνου, και θα πρέπει να απολαμβάνει συγκεκριμένη προστασία προκειμένου να προστατευθούν πραγματικά τα συμφέροντα του.

Θα πρέπει να τεθούν περαιτέρω ηθικά διλήμματα σχετικά με την εφαρμογή της τεχνητής νοημοσύνης στην καθημερινότητα, στο πανεπιστήμιο, στην οικογένεια, στους εργαζόμενους, στην δουλειά των καλλιτεχνών και των επαγγελματιών, ώστε να μην καταπατηθούν δικαιώματα που με τόσο κόπο έχουν κατακτηθεί ανά τις δεκαετίες και τους αιώνες, όχι μόνο από τους δημιουργούς της τεχνητής νοημοσύνης, αλλά και από τους κρατικούς φορείς. Ορισμένα εργαλεία για την διαχείριση της υπάρχουν ήδη, ωστόσο ορισμένα εργαλεία θα πρέπει να αναδυθούν παράλληλα με αυτές τις τεχνολογίες.

Η εξειδικευμένη θέσπιση ενός ειδικού προστατευτικού πλέγματος υπέρ του χρήστη των αναδυόμενων τεχνολογιών, μπορεί να περιλαμβάνει και πρόσωπα που εκφεύγουν του πλέγματος αυτού, αλλά κατά τις περιστάσεις δικαιολογούν την ειδική αυτή προστασίας (πχ δευτερογενής χρήστης), ως δικαιολογητικός λόγος μιας συνολικότερης ανάγκης δημιουργίας κλίματος ασφάλειας στις συναλλαγές, αλλά και της προσωπικότητας των χρηστών.

[1] <http://publications.europa.eu/resource/immc/COM%282021%29206%20final>
COM(2021)206 final immc

[2] 20 . COM(2021) 206 final. Βλ. Ι. Ιγγλεζάκη, Το δίκαιο της ψηφιακής οικονομίας, εκδ. Σάκκουλα, 2022, σχετ. σελ. 180 επ.

[3] Σημείο 5.2.2 της Αιτιολογικής Έκθεσης της Πρότασης Κανονισμού <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/HTML/?uri=CELEX:52021PC0206>

[4] Σημεία 1.1. , 1.3, 2.4. επ. της Αιτιολογικής Έκθεσης της Πρότασης Κανονισμού <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/HTML/?uri=CELEX:52021PC0206>

[5] Σημείο 1.1 της Αιτιολογικής Έκθεσης της Πρότασης Κανονισμού <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/HTML/?uri=CELEX:52021PC0206>

[6] Άρθρο 52 της Πρότασης Κανονισμού «Υποχρεώσεις διαφάνειας για ορισμένα συστήματα ΤΝ» <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/HTML/?uri=CELEX:52021PC0206>

[7] Ι.Ιγγλεζάκης, Διαλογικά Συστήματα Τεχνητής Νοημοσύνης και οι εφαρμογές τους στο Δίκαιο - Η περίπτωση του ChatGPT. ΣΥΝ, 155/2023, σελ. 60 - 63

[8] Σημείο 3.1 της Αιτιολογικής Έκθεσης της Πρότασης Κανονισμού <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/HTML/?uri=CELEX:52021PC0206>, δείτε και OEYE, Assessment List for Trustworthy Artificial Intelligence (ALTAI) for self-assessment [Κατάλογος αξιολόγησης για αξιόπιστη τεχνητή νοημοσύνη (ALTAI) για σκοπούς αυτοαξιολόγησης], 2020.

[9] <https://www.nytimes.com/2023/03/30/technology/ai-chatbot-chatgpt-uses-work-life.html>

[10] Άρθρο 13 της Πρότασης Κανονισμού «Διαφάνεια και πληροφόρηση των χρηστών» <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/HTML/?uri=CELEX:52021PC0206>

[11] Σ.Σκιαδόπουλος, Προσυμβατική και μετασυμβατική προστασία επενδυτών έναντι αθέμιτων πρακτικών κατά την παροχή επενδυτικών υπηρεσιών, <http://ikee.lib.auth.gr/record/306751?ln=el>

[12] <https://crfm.stanford.edu/2023/06/15/eu-ai-act.html>

[13] Ι.Ιγγλεζάκης, ο.π., σελ. 60 - 63

Ποινικές κύρωσεις για την πράξη του ξεπλύματος για το αδίκημα της νομιμοποίησης εσόδων (αρ. 2 Ν. 4557/2018)

1. Βασική ποινική κύρωση για την πράξη του ξεπλύματος

Η βασική ποινική κύρωση για το αδίκημα της νομιμοποίησης εσόδων (αρ. 2 Ν. 4557/2018) προβλέπεται στην παρ. 1 του άρθρου 39, σύμφωνα με το οποίο « Με κάθειρξη μέχρι δέκα (10) ετών και με χρηματική ποινή από είκοσι χιλιάδες (20.000) ευρώ έως ένα εκατομμύριο (1.000.000) ευρώ τιμωρείται ο υπαίτιος πράξεων νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες ».

Στη βασική του, λοιπόν, μορφή το αδίκημα είναι κακούργημα και η απειλούμενη ποινή είναι κάθειρξη από πέντε έως 10 έτη και χρηματική ποινή από 20.000 ως 1.000.000 ευρώ. Η βαρύτατη αυτή κακούργηματική ποινή έχει χαρακτηριστεί^[1] ως

μία βαρύτατη προσβολή της αρχής της αναλογικότητας, δηλαδή ενός θεμελιώδους δόγματος του ποινικού δικαίου, καθώς ο νομοθέτης φτάνει στο σημείο να τιμωρεί με κάθειρξη μέχρι δέκα έτη αυτόν που λ.χ. βοήθησε τον δράστη μίας κλοπής να αποκρύψει τα κλοπιμαία!

Η πρόβλεψη περί αθροιστικής επιβολής χρηματικής ποινής προστέθηκε το πρώτον με το Ν. 3691/2008, στην αιτιολογική έκθεση του οποίου αναφέρθηκε ως αιτιολογία ότι πρόκειται για ένα σοβαρό οικονομικό έγκλημα, που αποσκοπεί σε νομιμοποίηση παράνομων περιουσιακών στοιχείων και μπορεί να αποδώσει σημαντικά κέρδη. Μάλιστα στην παρ. 4 του Ν. 4557/2018 εισάγεται εξαίρεση από τον γενικό κανόνα του άρθρου 83 παρ. ε' ΠΚ, οπότε η χρηματική ποινή επιβάλλεται πάντα αθροιστικά με την επιβολή της στερητικής ελευθερίας ποινής, ανεξάρτητα αν συντρέχει κάποιος λόγος μείωσης της ποινής^[2].

2. Πλημμεληματικές μορφές νομιμοποίησης εσόδων

Εν συνεχεία του Ν. 3691/2008, ο Ν. 4557/2018 επαναλαμβάνει στο αρ. 39 αυτού την πρόβλεψη τριών περιπτώσεων νομιμοποίησης τιμωρούμενες σε βαθμό πλημμελήματος, αποσκοπώντας προφανώς να κρατήσει σε λογικό επίπεδο τα πλαίσια ποινής μετά την διεύρυνση του αξιοποίνου με την προσθήκη συνεχώς νέων βασικών αδικημάτων. Η πρόβλεψη ποινών φυλακίσεως και χρηματικών ποινών σημαίνει ότι οι τρεις αυτές περιπτώσεις έχουν καταστεί πλημμελήματα βάσει της διάταξης του αρ. 18 ΠΚ.

1) Πιο συγκεκριμένα, στο αρ. 39 παρ. 1 στοιχ. στ' εδ. α' ορίζεται ότι « *Αν η προβλεπόμενη ποινή για βασικό αδίκημα είναι φυλάκιση, ο υπαίτιος αυτού τιμωρείται για το αδίκημα της νομιμοποίησης εσόδων με φυλάκιση τουλάχιστον ενός (1) έτους και με χρηματική ποινή από δέκα χιλιάδες (10.000) ευρώ έως πεντακόσιες χιλιάδες (500.000) ευρώ.*»

Σύμφωνα με την ανωτέρω νομοθετική πρόβλεψη, εάν το βασικό αδίκημα, από το οποίο παρήχθη η προς νομιμοποίηση περιουσία είναι πλημμέλημα, τότε το ξέπλυμα τιμωρείται ως πλημμεληματική πράξη με ποινή φυλακίσεως από ένα έως πέντε έτη. Εξαίρεση στον κανόνα αυτόν εισάγεται με το στοιχ. η', όταν συντρέχει η ενδεχόμενη επιβαρυντική περίσταση εκ των αναφερόμενων στο στοιχείο γ' του ιδίου άρθρου, ήτοι όταν ο δράστης ασκεί τέτοιου είδους δραστηριότητες κατ' επάγγελμα ή κατά συνήθεια ή είναι υπότροπος ή έδρασε για λογαριασμό, προς όφελος ή εντός των πλαισίων εγκληματικής ή τρομοκρατικής οργάνωσης ή ομάδας. Εξαίρεση επίσης εισάγεται όταν το βασικό αδίκημα είναι το αναφερόμενο στο στοιχ. β' του αρ. 4, ήτοι αυτό των τρομοκρατικών πράξεων. Στις περιπτώσεις αυτές, η νομιμοποίηση διατηρεί τον κακουργηματικό της χαρακτήρα και επιβάλλονται οι κανονικές ποινές που προβλέπονται στα στοιχεία α' και γ' της παρ. 1 του αρ. 39^[3].

2) Στο ίδιο στοιχ. εδ, β' προβλέπεται μία ακόμα περίπτωση πλημμεληματικής νομιμοποίησης εσόδων. Ειδικότερα, ορίζεται ότι « Με την ίδια ποινή τιμωρείται ο υπαίτιος του εγκλήματος της νομιμοποίησης εσόδων, που δεν είναι συμμετέχων στη διάπραξη του βασικού αδικήματος, εφόσον είναι συγγενής εξ αίματος ή εξ αγχιστείας σε ευθεία γραμμή ή εκ πλαγίου μέχρι και του β' βαθμού ή σύζυγος, θετός γονέας ή θετό τέκνο του υπαιτίου του βασικού αδικήματος.» Το συγγενικό, λοιπόν, πρόσωπο, θα τιμωρηθεί με ποινή φυλάκισης ενός έως πέντε ετών υπό την βασική προϋπόθεση ότι δεν είχε οιαδήποτε μορφή συμμετοχής στο βασικό αδίκημα. Αν όμως συμμετείχε με οποιονδήποτε τρόπο στην διάπραξη του βασικού αδικήματος, τότε δεν ισχύει η πλημμεληματική μορφή και η πράξη θα έχει κακουργηματικό χαρακτήρα.

Και στην περίπτωση αυτή εισάγεται εξαίρεση με το στοιχ. η', όταν συντρέχει η επιβαρυντική περίπτωση εκ των αναφερόμενων στο στοιχ. γ' του ίδιου άρθρου ή όταν το βασικό αδίκημα είναι το αναφερόμενο στην περίπτωση β', έγκλημα των τρομοκρατικών πράξεων (187^A ΠΚ)[4].

3) Η τρίτη περίπτωση πλημμεληματικής νομιμοποίησης εσόδων προβλέπεται στο στοιχ. θ' του ίδιου άρθρου, στο οποίο ορίζεται ότι « Αν η προβλεπόμενη ποινή για βασικό αδίκημα είναι φυλάκιση και τα έσοδα που έχουν προκύψει δεν υπερβαίνουν το ποσό των δεκαπέντε χιλιάδων (15.000) ευρώ, η ποινή για το αδίκημα της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες είναι φυλάκιση έως δύο (2) ετών. Αν στην περίπτωση αυτή συντρέχουν στο πρόσωπο του υπαιτίου του βασικού αδικήματος ή τρίτου οι περιστάσεις της περίπτωσης γ', η ποινή για το αδίκημα της νομιμοποίησης εσόδων είναι φυλάκιση τουλάχιστον δύο (2) ετών και χρηματική ποινή από τριάντα χιλιάδες (30.000) ευρώ έως πεντακόσιες χιλιάδες (500.000) ευρώ.»

Πρόκειται για την ηπιότερη μορφή νομιμοποίησης, όπου η προβλεπόμενη ποινή φυλάκισης στην βασική μορφή είναι από δέκα ημέρες έως δύο έτη, ενώ όταν συντρέχουν οι περιστάσεις του στοιχείου γ', δεν ανατρέπεται ο πλημμεληματικός χαρακτήρας της νομιμοποίησης, απλά αυξάνεται το πλαίσιο ποινής, το οποίο κυμαίνεται σε φυλάκιση από δύο ως πέντε. Βασικές προϋποθέσεις είναι το μεν βασικό αδίκημα να συνιστά πλημμέλημα, τα δε περιουσιακά οφέλη να μην υπερβαίνουν τις 15.000 ευρώ.[5]

3. Επιβαρυντικές Περιστάσεις

Στο αρ. 39 του Ν. 4557/2018 επαναλαμβάνονται οι επιβαρυντικές περιστάσεις της βασικής μορφής της κακουργηματικής νομιμοποίησης, όπως αυτές προβλέπονταν στο αρ. 45 του Ν. 3691/2008. Οι επιβαρυντικές περιστάσεις είναι οι ακόλουθες :

1) Στο αρ. 39 παρ. 1 στοιχ. β' ορίζεται ότι « Ο υπαίτιος των πράξεων της περίπτωσης α' τιμωρείται με κάθειρξη και με χρηματική ποινή από τριάντα χιλιάδες (30.000) ευρώ

έως ένα εκατομμύριο πεντακόσιες χιλιάδες (1.500.000) ευρώ, αν έδρασε ως υπάλληλος υπόχρεου νομικού προσώπου ».

Στο στοιχ. β' διαμορφώνεται μία ηπίως διακεκριμένη μορφή του εγκλήματος, στην οποία επιβαρυντική περίσταση συνιστά αν ο δράστης της νομιμοποίησης έδρασε ως υπάλληλος υπόχρεου νομικού προσώπου. Φαίνεται στο σημείο αυτό να διαχωρίζεται το αν ο δράστης έδρασε ως υπάλληλος νομικού ή φυσικού προσώπου, καίτοι και στις δύο περιπτώσεις δύνανται να επέλθουν τα ίδια δυσμενή και ανεπιεική αποτελέσματα[6].

2) Στο ίδιο στοιχείο β' διαμορφώνεται ακόμα μία ηπίως διακεκριμένη μορφή του εγκλήματος, αφού ορίζεται ότι « *Ο υπαίτιος των πράξεων της περίπτωσης α' τιμωρείται με κάθειρξη και με χρηματική ποινή από τριάντα χιλιάδες (30.000) ευρώ έως ένα εκατομμύριο πεντακόσιες χιλιάδες (1.500.000) ευρώ, ... αν το βασικό αδίκημα περιλαμβάνεται στα αδικήματα των περιπτώσεων γ' και ε' του άρθρου 4, ακόμη και αν για αυτά προβλέπεται ποινή φυλάκισης ».*

Βάσει των ανωτέρω επιβαρυντική περίσταση συνιστά η νομιμοποίηση εσόδων, αν τα έσοδα προέρχονται από τα βασικά αδικήματα των περ. γ' και ε' του άρθρου 4, δηλαδή από τα αδικήματα της δωροληψίας και δωροδοκίας υπαλλήλου (αρ. 235 και 236 ΠΚ αντίστοιχα), της δωροληψίας και δωροδοκίας πολιτικών προσώπων και δικαστικών λειτουργών (αρ. 159, 159^Α και 237 ΠΚ αντίστοιχα), ακόμη και αν για αυτά προβλέπεται ποινή φυλάκισης. Στην περίπτωση, λοιπόν, συνδρομής της εν λόγω επιβαρυντικής περιστάσης, δεν δύνανται να τύχουν εφαρμογής οι πλημμεληματικές μορφές που εισάγονται στα στοιχ. στ' και ζ' του εν λόγω νόμου, όπως τούτο ορίζεται στο στοιχ. η'.

Η προσθήκη της εν λόγω επιβαρυντικής περιστάσης έγινε για πρώτη φορά με το Ν. 3691/2008, ο οποίος συμπεριέλαβε στην επιβαρυντική περίσταση την παθητική και ενεργητική δωροδοκία, καθώς και την δωροδοκία δικαστή. Επρόκειτο για μία αγωνιώδη νομοθετική επιλογή που στόχο είχε να μην διευκολύνει την παραγραφή υποθέσεων του λεγόμενου παραδικαστικού κυκλώματος.

Στο στοιχ. η' ορίζεται ρητώς ότι οι περιπτώσεις στ' και ζ' του αρ. 39 παρ. 1 δεν εφαρμόζονται στις περιπτώσεις της περ. γ'. Στην εν λόγω πρόβλεψη δεν συμπεριελήφθη και το στοιχ. θ', με αποτέλεσμα αν η προβλεπόμενη ποινή για τα βασικά αδικήματα των περ. γ' και ε' του άρθρου 4 είναι φυλάκιση και τα παραγόμενα έσοδα δεν υπερβαίνουν το ποσό των 15.000 ευρώ, τότε η νομιμοποίηση τους τιμωρείται πάντα σε βαθμό πλημμελήματος. Σε κάθε άλλη περίπτωση, και εφόσον τα παράνομα έσοδα υπερβαίνουν το ποσό των 15.000 ευρώ, το ξέπλυμα προσλαμβάνει κακουργηματικό χαρακτήρα, ανεξαρτήτως αν τα βασικά αδικήματα τιμωρούνται σε βαθμό πλημμελήματος ή κακουργήματος[7].

3) Στο στοιχ. γ' της παρ. 1 του αρ. 39, στο οποίο επαναλαμβάνεται η ρύθμιση του αρ. 45 παρ. 1 περ. γ', διαμορφώνεται η ιδιαίτερα διακεκριμένη μορφή[8] του εγκλήματος.

Ειδικότερα, ορίζεται ότι « Ο υπαίτιος των πράξεων της περίπτωσης α' τιμωρείται με κάθειρξη τουλάχιστον δέκα (10) ετών και με χρηματική ποινή από πενήντα χιλιάδες (50.000) ευρώ έως δύο εκατομμύρια (2.000.000) ευρώ, αν ασκεί τέτοιου είδους δραστηριότητες κατ' επάγγελμα ή κατά συνήθεια ή είναι υπότροπος ή έδρασε για λογαριασμό, προς όφελος ή εντός των πλαισίων εγκληματικής ή τρομοκρατικής οργάνωσης ή ομάδας ».

Οι εν λόγω προβλεπόμενες ποινικές κυρώσεις είναι ιδιαίτερα αυξημένες και για το λόγο αυτό, θα πρέπει η συνδρομή μίας τέτοιας επιβαρυντικής περιστάσης να γίνεται δεκτή όταν πραγματικά συντρέχουν οι προϋποθέσεις και όχι κατά τρόπο καταχρηστικό και με προχειρότητα. Σημειωτέον δε ότι δεν θα πρέπει να επικρατεί σύγχυση και θα πρέπει να διαχωρίζεται η περίπτωση που το βασικό αδίκημα τελείται κατ' επάγγελμα ή κατά συνήθεια, από την περίπτωση που το αδίκημα της νομιμοποίησης τελείται με τα ίδια επιβαρυντικά χαρακτηριστικά, καθόσον πρόκειται για κάτι εντελώς διαφορετικό^[9].

^[1] Βλ. Ανδρουλάκη, Η ποινική δογματική και η απήχηση της στην πράξη 50 χρόνια μετά (ένα παράδειγμα), ΠοινΧρ 2002, 289επ.

^[2] Βλ. Τσιρίδη, Ο Νέος Νόμος για το Ξέπλυμα Χρήματος (Ν 3691/2008), εκδόσεις Νομική Βιβλιοθήκη, σελ. 246, Παύλου, Ο Ν. 3691/2008 για την πρόληψη και καταστολή της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες και της χρηματοδοτήσεως της τρομοκρατίας – Η οριστικοποίησης μιας διαχρονικής δογματικής εκτροπής και η εμπέδωση της κατασταλτικής αυθαιρεσίας, Ποινικά Χρονικά 2008, σελ. 923επ.

^[3] Βλ. Τσιρίδη, ό.π., σελ. 258

^[4] Βλ. Τσιρίδη, ό.π., σελ. 258-259

^[5] Βλ. Τσιρίδη, ό.π., σελ. 259

^[6] Βλ. Τσιρίδη, ό.π., σελ. 248

^[7] Βλ. Τσιρίδη, ό.π., σελ. 249-255

^[8] Βλ. Παύλου, Ο Ν. 3691/2008 για την πρόληψη και καταστολή της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες και της χρηματοδοτήσεως της τρομοκρατίας – Η οριστικοποίησης μιας διαχρονικής δογματικής εκτροπής και η εμπέδωση της κατασταλτικής αυθαιρεσίας, ΠοινΧρ 2008, 923επ.

^[9] Βλ. Τσιρίδη, ό.π., σελ. 255-257

B. ΝΟΜΟΛΟΓΙΑ

Δικαίωμα ελεύθερης έκφρασης, άσκησης κριτικής & παράθεσης αξιολογικής κρίσης- ΜΠρΚερκ 780/2020

ΜΠρΚερκ 780/2020

Αγωγή αποζημίωσης διαγωνιζόμενης εταιρίας προς σύμβουλο του ΔΣ της αναθέτουσας αρχής, ο οποίος ασκεί επιχειρηματική δραστηριότητα, ανταγωνιστική της ενάγουσας, και εκφέρει (τελικώς μειοψηφούσα) γνώμη προς μη ανάθεση του έργου στην ενάγουσα. Ο εναγόμενος, ως μέλος του ΔΣ, δικαιούται ελεύθερα να ασκήσει κριτική, ακόμα και οξεία, να παραθέτει αξιολογικές κρίσεις, αλλά και να εισφέρει χρήσιμη -κατά την άποψή του- πληροφόρηση επί αληθών γεγονότων που αφορούσαν τη συμμετέχουσα στο διαγωνισμό ενάγουσα. Η συμπεριφορά του εναγομένου δεν είναι ικανή να στοιχειοθετήσει αξιώσεις αποζημίωσης με βάση τα άρθρα 57 και 920 ΑΚ, καθώς λείπει το πρωταρχικό στοιχείο της υποστήριξης ή διάδοσης αναληθούς ειδήσεως και συνεπώς και το στοιχείο της παράνομης προσβολής. Απορρίπτει ως ουσιαστικά αβάσιμη της αγωγή.

(Η απόφαση δημοσιεύεται επιμελεία του Σπυρίδωνος Α. Σκιαδόπουλου, δικηγόρου Κέρκυρας ΜΔ Νομικής Σχολής Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης)

ΑΠΟΦΑΣΗ 780/2020

ΤΟ ΜΟΝΟΜΕΛΕΣ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟ ΚΕΡΚΥΡΑΣ

ΤΑΚΤΙΚΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ

ΣΥΓΚΡΟΤΗΘΗΚΕ από το Δικαστή Δημήτριο Γεωργιάδη, Πρωτοδίκη, ο οποίος ορίσθηκε από την Πρόεδρο Πρωτοδικών που διευθύνει το Πρωτοδικείο Κέρκυρας, και από το Γραμματέα

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΕ δημόσια στο ακροατήριό του, την ... 2020, για να δικάσει την υπ' αριθμ. έκθεσης κατάθεσης ... 2015 αγωγή με αντικείμενο αξίωση χρηματικής ικανοποίησης λόγω ηθικής βλάβης εξαιτίας προσβολής προσωπικότητας και αδικοπραξίας εις βάρος νομικού προσώπου, μεταξύ:

ΤΗΣ ΕΝΑΓΟΥΣΑΣ: ανώνυμης εταιρίας με την επωνυμία "... Α.Ε.", με ΑΦΜ που εδρεύει στην Κέρκυρα, οδός ...αριθμ. ..., και εκπροσωπείται νόμιμα, η οποία παραστάθηκε στο ακροατήριό δια του πληρεξούσιου δικηγόρου της (ΔΣ)

που κατέθεσε προτάσεις και

ΤΟΥ ΕΝΑΓΟΜΕΝΟΥ: του, κατοίκου Κέρκυρας, οδός ... αριθμ. ..., που παραστάθηκε στο ακροατήριο μετά του πληρεξούσιου δικηγόρου του Σπυρίδωνα Σκιαδόπουλου (ΔΣ Κέρκυρας) ο οποίος κατέθεσε προτάσεις.

Κατά τη δημόσια συζήτηση της υπόθεσης, που πραγματοποιήθηκε κατά την ως άνω δικάσιμο στη σειρά εκφώνησης της εκ του οικείου πινακίου, οι διάδικοι παραστάθηκαν όπως αναφέρεται παραπάνω παραπάνω και οι πληρεξούσιοι δικηγόροι τους ζήτησαν να γίνουν δεκτά όσα αναφέρονται στα πρακτικά και στις έγγραφες προτάσεις που κατέθεσαν.

ΑΦΟΥ ΜΕΛΕΤΗΣΕ ΤΗ ΔΙΚΟΓΡΑΦΙΑ

ΣΚΕΦΘΗΚΕ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΟ ΝΟΜΟ

Κατά τη διάταξη του άρθρου 57 του ΑΚ, όποιος προσβάλλεται παράνομα στην προσωπικότητα του έχει δικαίωμα να απαιτήσει να αρθεί η προσβολή και να μην επαναληφθεί στο μέλλον, ενώ αξίωση αποζημίωσης σύμφωνα με τις διατάξεις για τις αδιοπραξίες (ΑΚ 914) δεν αποκλείεται, κατά δε το άρθρο 59 ΑΚ, στην περίπτωση αυτήν (ως και στην περίπτωση του άρθρου 58 ΑΚ), το δικαστήριο με την απόφασή του, ύστερα από αίτηση αυτού που έχει προσβληθεί και αφού έχει λάβει υπόψη το είδος της προσβολής, μπορεί επιπλέον να καταδικάσει τον υπαίτιο να ικανοποιήσει την ηθική βλάβη αυτού που έχει προσβληθεί. Η ικανοποίηση συνίσταται σε πληρωμή χρηματικού ποσού, σε δημοσίευμα ή σε οτιδήποτε επιβάλλεται από τις περιστάσεις. Με τις διατάξεις αυτές καθιερώνεται αντικειμενική ευθύνη του προσβάλλοντος ως προς την άρση της προσβολής, ενώ για την αξίωση αποζημίωσης και χρηματικής ικανοποίησης απαιτείται η παράνομη προσβολή να είναι και υπαίτια. Περαιτέρω, κατά το άρθρο 932 ΑΚ, σε περίπτωση αδιοπραξίας, ανεξάρτητα από την αποζημίωση για την περιουσιακή ζημία, το δικαστήριο μπορεί να επιδικάσει εύλογη, κατά την κρίση του, χρηματική ικανοποίηση λόγω ηθικής βλάβης. Αποκατάσταση της ηθικής βλάβης μπορούν να ζητήσουν και τα νομικά πρόσωπα, αν με την σε βάρος τους αδιοπραξία προσβλήθηκε η εμπορική τους πίστη, η επαγγελματική τους υπόληψη και γενικά το εμπορικό τους μέλλον. Κατά δε τη διάταξη του άρθρου 920 ΑΚ, η οποία τυγχάνει ειδικότερη διάταξη των άρθρων 57-59 και 914 ΑΚ, όποιος γνωρίζοντας ή υπαίτια αγνοώντας υποστηρίζει ή διαδίδει αναληθείς ειδήσεις που εκθέτουν σε κίνδυνο την πίστη, το επάγγελμα ή το μέλλον άλλου, έχει υποχρέωση να τον αποζημιώσει. Η θέσπιση της ειδικής αυτής διάταξης κρίθηκε αναγκαία ώστε να μη δημιουργούνται αμφισβητήσεις για το αν τα προστατευόμενα από αυτή αγαθά αποτελούν ή όχι εκφάνσεις του γενικού και απόλυτου δικαιώματος στην προσωπικότητα (ΕφΘεσ 443/2005 Αρμ 2005.1722, Απ. Γεωργιάδη-ΣΕΑΚ, 2010, τ. Ι υπό άρθρο 920 σημ.2). Από τη διάταξη αυτή συνάγεται ότι προϋποθέσεις για την εφαρμογή της είναι: α) Υποστήριξη ή διάδοση αναληθών ειδήσεων. Ειδήσεις, υπό την έννοια της διάταξης αυτής, είναι μόνο τα γεγονότα και όχι οι αξιολογικές κρίσεις (ΣΕΑΚ ο.π. σημ. 7), ενώ είναι άλλο ζήτημα αν, εξαιτίας του περιεχομένου ή του τρόπου

υποστήριξης τους (συμπεριλαμβανομένου και του πλαισίου, των συμφραζομένων, της χρονικής συγκυρίας ή της αφορμής με βάση την οποία η υποστήριξη αυτή λαμβάνει χώρα), είναι δυνατό και αυτές να γεννούν αξιώσεις αποζημίωσης κατ' άρθρο 914ΑΚ, σε συνδυασμό με τις σχετικές απαγορευτικές διατάξεις του ΠΚ, όπως - επί παραδείγματι- στην περίπτωση που αν και δεν καταφάσκει αξίωση αποζημίωσης με βάση την 914 ΑΚ σε συνδ. με άρθρα 362-363 ΠΚ, εξαιτίας της προσβολής της τιμής ή της υπόληψης ορισμένου φυσικού προσώπου από ισχυρισμούς άλλου καθώς αυτοί δεν αφορούν σε διάδοση γεγονότων, ψευδών ή και αληθών, ωστόσο είναι δυνατό οι ίδιοι αυτοί ισχυρισμοί -με βάση τα παραπάνω κριτήρια- να θεμελιώνουν αξιώσεις αποζημίωσης κατ' άρθρο 914 σε συνδ. με 361Π Κ, εφόσον αποδεικνύεται σκοπός εξύβρισης, ή ακόμη και κατ' άρθρο 919ΑΚ. Σημειωτέον δε στην παρούσα θέση ότι, αφενός μεν οι ως άνω ποινικές διατάξεις (ΠΚ 361-363) ως ανήκουσες στο πλέγμα αυτών που προστατεύουν την τιμή και υπόληψη ορισμένου φυσικού προσώπου δε βρίσκουν εφαρμογή επί νομικών προσώπων (ΑΠ 1172/1974 ΠοινΧρον 1975.389, ΑΠ510/1996 ΠοινΧρον 1997.108, Εφαθ874/1999 δημ. σε ΤΝΠ ΝΟΜΟΣ, Μιχ. Μαργαρίτη Ερμηνεία-Εφαρμογή ΠΚ, 2014, υπό άρθρο 361 σημ. 6-7, υπό άρθρο 362ΠΚ σημ. 10), αφετέρου δε ότι η ειδικώς θεσπισθείσα διάταξη για την προστασία - εξ όλων των νομικών προσώπων μόνον - της ανώνυμης εταιρίας από ισχυρισμούς και διαδόσεις για γεγονότα τα οποία μπορούν να βλάψουν την πίστη του κοινού σε αυτήν, του άρθρου 364 του προϊσχύσαντος ΠΚ έχει ήδη, με το ν. 4619/2019 (ΦΕΚ Α' 95/11.06.2019) και τη θέση σε ισχύ του νέου ΠΚ, καταργηθεί από 1-7-2019.

Επομένως, επί δυσφημιστικής διάδοσης αναληθούς ειδήσεως, ήτοι γεγονότος, που αφορά σε νομικό πρόσωπο αυτό προστατεύεται πλέον αποκλειστικά σύμφωνα με τα άρθρα 57, 59, 920 και 932ΑΚ, εφόσον συντρέχουν και οι λοιπές προϋποθέσεις που αυτά τάσσουν. Χρήσιμο πάντως είναι να διευκρινισθεί και ότι αφενός μεν αν τα γεγονότα συνοδεύονται από κρίσεις ο χαρακτήρας τους ως ειδήσεων δε μεταβάλλεται, αφετέρου δε ότι σε οριακές και μόνο περιπτώσεις και εφόσον η διατύπωση ορισμένης κρίσης προϋποθέτει αναγκαίως - με βάση την κοινή λογική και το μέσο σκεπτόμενο τρίτο- τη συνδρομή της ύπαρξης ορισμένου γεγονότος τότε η συμπεριφορά αυτή είναι δυνατό να ελεγχθεί με βάση την ΑΚ 920 (ΣΕΑΚ ο.π. σημ. 8-9). Οι υποστηρικθείσες ή διαδιδόμενες ειδήσεις πρέπει να είναι σαφείς και συγκεκριμένες και να αναφέρονται σε ορισμένα γεγονότα, γιατί αόριστες υπόνοιες χωρίς αναφορά σε ορισμένα γεγονότα δεν αποτελούν ειδήσεις, πρέπει δε να σχετίζονται με την οικονομική πίστη ή το επάγγελμα του θιγόμενου (που μπορεί να είναι και νομικό πρόσωπο), και επιπλέον να αποδεικνύονται και αναληθείς, με την έννοια να μην αληθεύει εξ ολοκλήρου το σχετικό γεγονός ή να παρουσιάζεται αυτό παραποιημένο, β) Γνώση ή υπαίτια άγνοια της αναλήθειας. Δηλαδή αυτός που υποστηρίζει ή διαδίδει τις αναληθείς ειδήσεις πρέπει να γνωρίζει ή υπαίτιως (από αμέλεια) να αγνοεί την αναλήθεια αυτών. Το στοιχείο αυτό ανταποκρίνεται στην

έννοια του πταίσματος και με τις δύο γνωστές μορφές (330 ΑΚ), δηλαδή του δόλου (γνώση της αναλήθειας) και της αμέλειας (άγνοια της αναλήθειας, επειδή δεν καταβλήθηκε η απαιτούμενη στις συναλλαγές σε συνδυασμό με τις συγκεκριμένες περιστάσεις επιμέλεια). Πρόθεση του διαδίδοντος να προξενήσει βλάβη στο θιγόμενο δεν απαιτείται, γ) Κίνδυνος για την πίστη, το επάγγελμα ή το μέλλον του προσώπου. Οι διαδιδόμενες αναληθείς ειδήσεις πρέπει, δηλαδή, να αναφέρονται σε περιστατικά, σχέσεις ή καταστάσεις του προσώπου οι οποίες συνδέονται με τη γενική οικονομική και κοινωνική του υπόσταση (ΣΕΑΚ ο.π. σημ. 6) και επιπλέον να εκθέτουν αιτιωδώς και πραγματικώς σε κίνδυνο ένα από τα περιοριστικώς διαλαμβανόμενα στο εν λόγω άρθρο, αγαθά του, φυσικού ή νομικού, προσώπου. Τα παραπάνω αγαθά βρίσκονται σε κίνδυνο όταν δημιουργούνται δυσμενείς παραστάσεις στους τρίτους και ειδικότερα σε εκείνους με τους οποίους το πρόσωπο σχετίζεται οικονομικά ή επαγγελματικά (ΕφΑθ 3645/2006 ΕλλΔνη 2007.21) ενώ δεν αρκεί η διαπίστωση ότι οι αναληθείς ειδήσεις αφηρημένως είναι ικανές να εκθέσουν σε κίνδυνο τα εν λόγω αγαθά (ΑΠ 408/2007 δημ. σε ΤΝΠ ΔΣΑ ΙΣΟΚΡΑΤΗΣ) και δ) Ζημία. Τελευταία προϋπόθεση για την ύπαρξη αξίωσης από το άρθρο 920 ΑΚ, είναι η απόδειξη ζημίας (περιουσιακής ή και ηθικής βλάβης), η οποία προκλήθηκε αιτιωδώς από τη διάδοση ή την υποστήριξη των αναληθών ειδήσεων και την -συνεπεία αυτής- έκθεση σε κίνδυνο ενός από τα πιο πάνω αγαθά (ΕφΛαρ 85/2016, ΕφΑθ 3486/2010, ΕφΑθ 2606/2010 δημ. σε ΤΝΠ ΝΟΜΟΣ). Περαιτέρω, σύμφωνα με το άρθρο 21 6 παρ. 1 ΚΠολΔ, «Η αγωγή, εκτός από τα στοιχεία που ορίζονται στα άρθρα 1 18 ή 115, πρέπει να περιέχει α) σαφή έκθεση των γεγονότων που θεμελιώνουν σύμφωνα με το νόμο την αγωγή και δικαιολογούν την άσκηση της από τον ενάγοντα κατά του εναγομένου, β) ακριβή περιγραφή του αντικειμένου της διαφοράς, γ) ορισμένο αίτημα». Από τη διάταξη αυτή συνάγεται ότι η αγωγή πρέπει να περιέχει τα απαραίτητα κατά το νόμο στοιχεία για τη συγκρότηση του εφαρμοστέου κανόνα δικαίου και ο εναγών επωμίζεται το δικονομικό βάρος, να επικαλεσθεί αυτά (Κεραμέα/Κονδύλη/Νίκα, Ερμ. ΚΠολΔ, 2000, υπό άρθρο 216, σημ. 1). Ειδικότερα, στην περίπτωση της διάταξης του άρθρου 920 ΑΚ το ενάγον νομικό πρόσωπο, για την αποκατάσταση της ηθικής βλάβης του λόγω δυσφημιστικών διαδόσεων που θέτουν σε κίνδυνο την πίστη, το επάγγελμα ή το μέλλον του, πρέπει, σύμφωνα με το άρθρο 216 ΚΠολΔ, να επικαλεστεί κατά τρόπο ορισμένο τις παραπάνω προϋποθέσεις, ότι δηλαδή με την υποστήριξη ή διάδοση συγκεκριμένων αναληθών γεγονότων, σε συγκεκριμένο κύκλο προσώπων, τόπο και χρόνο, προσβλήθηκε η εμπορική του πίστη, η επαγγελματική του υπόληψη και γενικά το εμπορικό του μέλλον.

Τα γεγονότα αυτά πρέπει να επικαλεστεί και να αποδείξει με κάθε νόμιμο αποδεικτικό μέσο, γιατί η ηθική βλάβη στα νομικά πρόσωπα δεν αναφέρεται, όπως στα φυσικά πρόσωπα, σε ενδιάθετο αίσθημα αναγόμενο στον εσωτερικό κόσμο και κρινόμενο με τα δεδομένα της ανθρώπινης λογικής, αλλά συνδέεται με συγκεκριμένη

βλάβη που έχει υλική υπόσταση (ΑΠ 1265/2010 ΕΛΛΔνη 2011, 1054, ΕφαΘ 7143/2007 ΔΕΕ 2008, 193, ΕφαΘ 698/2003 ΕΛΛΔνη 2004, 1064, ΕφαΘ 7143/2007 ΔΕΕ 2008.193, Απ. Γεωργιάδη-ΣΕΑΚ, 2010, τ.Ι άρθρο 920, αρ. 28). Σε κάθε περίπτωση, τέτοια βλάβη υπάρχει και όταν οι δυσφημιστικές ειδήσεις που αφορούν ανώνυμη εταιρία, ή άλλο νομικό πρόσωπο, μπορούν να βλάψουν την εμπιστοσύνη του κοινού προς αυτήν. Περαιτέρω, οι ειδικότεροι προσδιοριστικοί παράγοντες της ηθικής βλάβης, όπως είναι η έκταση της βλάβης του παθόντος, η βαρύτητα του πταίσματος του υπαιτίου, καθώς και οι συμπαρομαρτούσες συνθήκες, δηλαδή η περιουσιακή και κοινωνική κατάσταση καθώς και οι προσωπικές σχέσεις των διαδίκων, η ενδεχόμενη ποινική απαξία της πράξεως του υπαιτίου κ.λπ., αποτελούν είτε ιδιότητες των στοιχείων που συνθέτουν την ιστορική βάση της αγωγής (έκταση βλάβης, βαρύτητα πταίσματος), είτε περιστατικά που λαμβάνονται υπόψη για να καθορισθεί το εύλογο χρηματικό ποσό για την ικανοποίηση του παθόντος (συμπαρομαρτούσες συνθήκες). Δηλαδή δεν αποτελούν ίδια και αυτοτελή στοιχεία, ώστε η παράθεση τους να είναι απαραίτητη για την πληρότητα της αγωγής, ούτε περί τούτων διατάσσεται απόδειξη, αλλά το δικαστήριο αποφαινεται γι' αυτά κατά κρίση ελεύθερη (ΑΠ 1220/2010 ΔΕΕ 2011,60).

Με την υπό κρίση αγωγή η ενάγουσα εκθέτει ότι είναι εταιρία συμβούλων η οποία παρέχει τις υπηρεσίες της σε φορείς του δημοσίου και επιχειρήσεις του ιδιωτικού τομέα. Ότι ο ενάγων, τη σε συνεδρίαση του Περιφερειακού Ταμείου Ανάπτυξης, του οποίου ήταν μέλος με την ιδιότητα του εκπροσώπου του σε αυτό, πρότεινε τη μη ανάθεση σε αυτήν έργου, του οποίου την ανάληψη η ενάγουσα διεκδικούσε, και ότι στα πλαίσια της αιτιολόγησης αυτής του της θέσης, ισχυρίσθηκε γι' αυτήν ενώπιον των λοιπών μελών του Ταμείου, όσα αναλυτικά περιγράφονται στην αγωγή, τα οποία συνιστούν αναληθείς ειδήσεις και γεγονότα ικανά να βλάψουν τη φήμη και την εμπιστοσύνη του κοινού σε αυτήν καθώς το εν γένει εμπορικό και οικονομικό μέλλον της. Ότι στους ισχυρισμούς αυτούς ο ενάγων προέβη με σκοπό τη δυσφήμιση και την οικονομική βλάβη της εναγομένης αν και γνώριζε ή -πάντως-υπαίτιως αγνοούσε, την αναλήθεια του περιεχομένου τους. Ότι η ανωτέρω παράνομη και υπαίτια συμπεριφορά του ως άνω εναγόμενου προκάλεσε ζημία στο κύρος, τη φήμη, την αξιοπιστία και την εμπορική πίστη της ενάγουσας, με αποτέλεσμα να υποστεί ηθική βλάβη.

Με βάση το ιστορικό αυτό η ενάγουσα ζητεί : 1) να υποχρεωθεί ο εναγόμενος να της καταβάλει το ποσό των 50.000,00 ευρώ, με το νόμιμο τόκο από την επίδοση της υπό κρίση αγωγής μέχρι ολοσχερούς εξοφλήσεως, 2) να υποχρεωθεί ο εναγόμενος σε έγγραφη δημόσια ανάκληση των περιεχομένων στην αγωγή -αναληθών κατά τις αιτιάσεις της-ισχυρισμών του εντός ταχθησομένης από το Δικαστήριο τούτο προθεσμίας και να απαγγελθεί σε βάρος του προσωπική κράτηση διάρκειας ενός (1) έτους και χρηματική ποινή δέκα χιλιάδων (10.000) ευρώ για την περίπτωση παράβασης αυτής τη διάταξης, και να απέχει στο μέλλον από αναληθείς ισχυρισμούς

σε βάρος της ενάγουσας με τη σε βάρος του απειλή προσωπικής κράτησης διάρκειας ενός (1) έτους και χρηματικής ποινής πέντε χιλιάδων (5.000) ευρώ, για την περίπτωση παράβασης αυτής τη διάταξης, 3) να κηρυχθεί η απόφαση αυτή προσωρινά εκτελεστή και 4) να καταδικαστεί ο εναγόμενος στην καταβολή των δικαστικών της εξόδων. Με το παραπάνω περιεχόμενο και αιτήματα η υπό κρίση αγωγή αρμοδίως καθ' ύλη και κατά τόπο (κατ' άρθρα Μπαρ.2 και 22 ΚΠολΔ) και παραδεκτά, εισάγεται προς συζήτηση ενώπιον του Δικαστηρίου τούτου κατά την τακτική διαδικασία (άρθρ. 233 επ. ΚΠολΔ, όπως ίσχυαν πριν την τροποποίηση τους με τον ν. 4335/2015. και εφαρμόζονται επί αγωγών κατατεθειμένων μέχρι την 31-12-2015, όπως η υπό κρίση, κατ' άρθρο 1 άρθρο δεύτερο παρ. 1 και άρθρο 1 άρθρο ένατο παρ. 1 του ιδίου ως άνω νόμου), είναι δε ορισμένη, απορριπτόμενων των περί του αντιθέτου ισχυρισμών του εναγομένου, και νόμιμη στηριζόμενη σε όσα -σχετικά- εκτίθενται στην ως άνω οικεία νομική σκέψη και στις διατάξεις των άρθρων 57, 59, 299, 330, 340, 345, 346, 920, 932 εδ.α' ΑΚ, και 68, 946, 947 και 176 ΚΠολΔ. Επομένως, η αγωγή πρέπει να ερευνηθεί περαιτέρω και για την ουσιαστική της βασιμότητα, δεδομένου και ότι για το καταψηφιστικό αίτημα της, έχει καταβληθεί το αναλογούν τέλος δικαστικού ενσήμου (όπως προκύπτει από το υπ' αριθμ. ε- παράβολο σε συνδ. με την από εκτύπωση της εξόφλησης του μέσω win banking της Τράπεζας ΑΕ, που προσκομίζεται από την ενάγουσα).

Ο εναγόμενος, προς απόκρουση της αγωγής με τους - περιεχόμενους στις νομότυπα κατατεθείσες έγγραφες προτάσεις - ισχυρισμούς του, που ο πληρεξούσιος δικηγόρος του ανέπτυξε και προφορικά στο ακροατήριο, αρνείται την αγωγή και προτείνει την ένσταση της καταχρηστικής άσκησης δικαιώματος (ΑΚ281). Ειδικότερα, επ' αυτού, ισχυρίζεται ότι η άσκηση από την ενάγουσα της υπό κρίση αγωγής ενώ ουδέποτε προέβη στην υποβολή εγκλήσεως εις βάρος του, είναι αποτέλεσμα της προσπάθειας της να τον βλάψει από κακοβουλία και εκδικητικότητα, υποβάλλοντας τον σε έξοδα και ταλαιπωρία, χωρίς όμως να παραθέτει ειδικότερα πραγματικά περιστατικά από τα οποία αυτές να προκύπτουν, και το μεν Δικαστήριο να δύναται να τάξει τις αναγκαίες αποδείξεις για την αλήθεια τους η δε ενάγουσα (ως καθ' ης η ένσταση) να αμυνθεί, και ως εκ τούτου η ένσταση αυτή είναι απορριπτέα ως απαράδεκτη λόγω της αοριστίας της. Σημειώνεται δε, ως εκ περισσού, αφενός μεν ότι η άρνηση της υπαιτιότητας του, την οποία προβάλλει ο εναγόμενος, αλυσιτελώς προτείνεται, σε σχέση με την ως άνω ένσταση, καθώς συνιστά ισχυρισμό αρνητικό της βάσης της αγωγής και αφετέρου ότι η επιλογή μη υποβολής έγκλησης για το εις βάρος της τελεσθέν -κατά τις αιτιάσεις της- αδίκημα, ανήκει αποκλειστικώς στην ίδια και ουδέν αποδεικνύει.

Από το συνδυασμό των διατάξεων των άρθρων 106, 238 εδ. γ', ως ίσχυε προ της τροποποίησής του με το άρθρο δεύτερο του άρθρου 1 ν. 4335/2015 και εφαρμόζεται σε αγωγές κατατεθειμένες προ της 01-01-2016, όπως η υπό κρίση, κατ' άρθρ. ένατο παρ.1 του αυτού άρθρου και νόμου, και 346 ΚΠολΔ, ως αποδείξεις που

δεν προσκομίσθηκαν νοούνται και εκείνες των οποίων δεν έγινε σαφής και ορισμένη επίκληση με τις προτάσεις του διαδίκου που τις προσκόμισε (ΑΠ324/2009 δημ. σε ΤΝΠ ΝΟΜΟΣ). Ωσαύτως, προκειμένου να ληφθούν υπόψη ένορκες βεβαιώσεις, που λαμβάνονται μετά τη συζήτηση στο ακροατήριο, πρέπει αφενός μεν να γίνονται είτε για την αντίκρουση προταθέντων κατά τη συζήτηση αυτοτελών ισχυρισμών είτε, κατά την άποψη που και το συγκεκριμένο Δικαστήριο προκρίνει ως ορθότερη, προς αντίκρουση του περιεχομένου ένορκης βεβαίωσης που προσκομίσθηκε από τον αντίδικο (ΠολΠρθεσ5864/2018 αδημ.), αφετέρου δε να γίνεται επίκληση τους έως το πέρας της συζήτησης στο ακροατήριο με τις νομοτύπως κατατιθέμενες προτάσεις ή με καταχώριση στα πρακτικά συνεδρίασεως σχετικής δήλωσης. Αντιθέτως, η επίκληση τους το πρώτον με την προσθήκη επί των προτάσεων, χωρίς τη συνδρομή των παραπάνω προϋποθέσεων, είναι μη νόμιμη, με αποτέλεσμα να μη λαμβάνονται υπόψη του Δικαστηρίου κατά το σχηματισμό της αποδεικτικής του κρίσης (ΑΠ 61/2010 δημ. ΕλλΔνη 2010.698).

Από την ένορκη κατάθεση του μαρτύρα απόδειξης που δόθηκε ενόρκως και την ανωμοτί εξέταση του εναγομένου, στο ακροατήριο, οι οποίες περιέχονται στα ταυτάριθμα με την απόφαση αυτήν πρακτικά της συνεδρίασης, όχι όμως από την υπ' αριθμ. .../30-01-2020 ένορκη βεβαίωση του ..., που λήφθηκε ενώπιον του συμβολαιογράφου Κέρκυρας ..., με επιμέλεια του εναγομένου κατόπιν κλητεύσεως της ενάγουσας με δήλωση του πληρεξουσίου δικηγόρου του στο ακροατήριο που καταχωρίσθηκε στα ως άνω πρακτικά, η οποία, γενομένου δεκτού και του σχετικού ισχυρισμού της ενάγουσας, δεν λαμβάνεται υπόψη ως απαραδέκτως ληφθείσα, σύμφωνα με όσα εκτίθενται στην παραπάνω οικεία νομική σκέψη, καθώς δεν λήφθηκε προς απόδειξη αυτοτελούς ισχυρισμού του εναγομένου (υπό μορφή επαντέστασης) προταθέντος προς αντίκρουση -επίσης- αυτοτελούς ισχυρισμού της ενάγουσας (αφού τέτοιος -υπό μορφή αντένστασης- δεν προτάθηκε στο ακροατήριο από αυτήν), ή προς αντίκρουση ένορκης βεβαίωσης που προσκομίσθηκε από την ενάγουσα, και δε γίνεται επίκληση αυτής στις προτάσεις αλλά μόνο στην προσθήκη-αντίκρουση, με την οποία προσκομίζεται, όπου -όμως- επιπλέον δεν γίνεται σαφής επίκληση του λόγου για τον οποίο λήφθηκε και προσκομίζεται (ΑΠ 74/2017, ΑΠ 1454/2008 αμφότερες δημ. σε ΤΝΠ ΝΟΜΟΣ) αλλά αορίστως γίνεται (στην προσθήκη-αντίκρουση) αναφορά στο ότι με αυτήν την ένορκη βεβαίωση εισφέρονται γεγονότα καθοριστικά -κατά τις αιτιάσεις του- για την έκβαση της επίδικης υπόθεσης, από όλα τα έγγραφα που επικαλούνται και προσκομίζουν οι διάδικοι, άλλα εκ των οποίων λαμβάνονται υπόψη προς άμεση απόδειξη και άλλα για τη συναγωγή δικαστικών τεκμηρίων (άρθρα 336 παρ. 3, 339, 393, 395 ΚΠολΔ), από τις άμεσες και έμμεσες ομολογίες των διαδίκων, όπου αυτές ειδικώς αναφέρονται κατωτέρω (άρθρα 261 και 352 παρ. 1 ΚΠολΔ), και -τέλος- από τα διδάγματα της κοινής πείρας που λαμβάνονται αυτεπαγγέλτως υπόψη και χωρίς απόδειξη (άρθρα 336 παρ.4 ΚΠολΔ), αποδείχθηκαν τα εξής πραγματικά περιστατικά: Η ενάγουσα είναι

ανώνυμη εταιρία, που εδρεύει στην Κέρκυρα και προέκυψε από τη μετατροπή σε ανώνυμη της, ιδρυθείσας το έτος 2001, εταιρίας περιορισμένης ευθύνης με την επωνυμία "...", δυνάμει του υπ' αριθμ. ... συμβολαίου της συμβολαιογράφου Κέρκυρας ... Αντικείμενο της επιχειρηματικής δραστηριότητας και καταστατικός σκοπός της είναι, μεταξύ άλλων, η παροχή υπηρεσιών επιστημονικής, τεχνικής και συμβουλευτικής υποστήριξης σε ΟΤΑ, ΝΠΔΔ και λοιπούς φορείς του Δημοσίου και ευρύτερου Δημοσίου Τομέα καθώς και σε εταιρίες και επιχειρήσεις του ιδιωτικού τομέα. Στα πλαίσια της ως άνω δραστηριότητας της συμμετέχει και σε διαγωνισμούς που προκηρύσσονται από φορείς του Δημοσίου για την ανάληψη έργων του ενδιαφέροντος και αντικείμενου της. Το έτος 2015, από το Περιφερειακό Ταμείο Ανάπτυξης ... και στο πλαίσιο του Προγράμματος Διασυνοριακής Συνεργασίας IPA "Αδριατική 2007-2013", προκηρύχθηκε πρόχειρος διαγωνισμός για την επιλογή αναδόχου, με έγγραφες σφραγισμένες προσφορές και κριτήριο κατακύρωσης την πλέον συμφέρουσα -από οικονομικής άποψης- προσφορά, του έργου με τον τίτλο: "Σύμβουλος παροχής υπηρεσιών δημοσιότητας για την υλοποίηση δράσεων του έργου για την παροχή πόσιμου νερού στις Περιφέρειες της Αδριατικής-ακρωνύμιο D ", συνολικής προϋπολογιζόμενης δαπάνης, περιλαμβανομένου του ΦΠΑ εκ ποσοστού 23%, 22.000,00ευρώ, όπως προκύπτει ιδίως από την υπ' αριθμ. πρωτ. .../29-04-2015 περίληψη της ως άνω διακήρυξης. Στο διαγωνισμό αυτόν η ενάγουσα συμμετείχε, ως μία εκ των πέντε (5) συνολικά συμμετεχουσών εταιριών, και υπέβαλε φάκελο με τα δικαιολογητικά της στις δράσεις που αναφέρονταν στην προκήρυξη του διαγωνισμού, με τους κωδικούς 1.1, 6.2, και 6.3, για την κατηγορία "Προετοιμασία και οργάνωση συνάντησης των εταίρων του έργου-meetings and events" και με τους κωδικούς 2.2, 2.3, 3.2, 3.3, και 6.3 για την κατηγορία "promotion costs". Με βάση την προκήρυξη του διαγωνισμού συστήθηκε ειδική επιτροπή διενέργειας του παραπάνω διαγωνισμού με αντικείμενο τον έλεγχο των δικαιολογητικών, την αξιολόγηση των φακέλων των υποψηφιοτήτων και τη λήψη της τελικής απόφασης. Οι αποφάσεις της επιτροπής αυτής σε κάθε στάδιο του διαγωνισμού, έλεγχος δικαιολογητικών συμμετοχής, τεχνική αξιολόγηση, έλεγχος οικονομικών προσφορών και -εντέλει- έλεγχος δικαιολογητικών κατακύρωσης περιάπτοντο τον τύπο πρακτικού, το οποίο εν συνεχεία όφειλε εγκριθεί από το Διοικητικό Συμβούλιο του Περιφερειακού Ταμείου Ανάπτυξης ..., ως κύριο του έργου. Ο εναγόμενος κατά το έτος 2015, και ήδη από το έτος 2000, ήταν νόμιμος εκπρόσωπος της εταιρίας με την επωνυμία "...", με αντικείμενο την παροχή υπηρεσιών επιχειρηματικών και διαχειριστικών συμβουλών, το οποίο είναι παρόμοιο με αυτό της ενάγουσας, γεγονός το οποίο ο ίδιος ομολογεί (ΚΠολΔ 352 παρ.1), κατά την επ' ακροατηρίω χωρίς όρκο εξέταση του. Ήταν δε, το έτος 2015, και, ως αιρετό στέλεχος και πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου της Ομοσπονδίας ..., ήτοι με τη θεσμική του ιδιότητα και ως εκπρόσωπος των εργοδοτικών οργανώσεων και δη της ..., μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου του Περιφερειακού Ταμείου Ανάπτυξης στο οποίο πρόεδρος ήταν ο Περιφερειάρχης ..., αντιπρόεδρος η Αντιπεριφερειάρχης Περιφερειακής ενότητας ..., και λοιπά μέλη η

αντιπρόεδρος της οικονομικής επιτροπής της Περιφέρειας, ένας περιφερειακός σύμβουλος και εκπρόσωπος των εργατικών οργανώσεων.

Περαιτέρω αποδεικνύεται ότι η επιτροπή διενέργειας του ως άνω διαγωνισμού στην διεξαχθείσα την 29η-07-2015 συνεδρίαση της, αξιολόγησε τις τεχνικές προσφορές των συμμετεχουσών εταιριών, πλην μίας της οποίας η συμμετοχή είχε ήδη απορριφθεί κατά το στάδιο του ελέγχου των δικαιολογητικών συμμετοχής, και στη συνέχεια κατά την από 27-08-2015 συνεδρίαση της αξιολόγησε και τις οικονομικές προσφορές. Από την αξιολόγηση αναδείχθηκε ως πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά αυτή της ενάγουσας και η επιτροπή εισηγήθηκε την επιλογή της, ως μειοδότης, για την υλοποίηση των δράσεων του διαγωνισμού. Στη συνέχεια και στα πλαίσια της προπεριγραφείσας εγκριτικής αρμοδιότητας του ως άνω Δ.Σ, εισήχθη σε αυτό στη συνεδρίαση της 1ης Σεπτεμβρίου 2015, το υπ' αριθμ. ... πρακτικό της Επιτροπής Διενέργειας του ως άνω διαγωνισμού, με το προεκτεθέν, αμέσως παραπάνω περιεχόμενο, και με τη θετική εισήγηση του προέδρου του Δ.Σ.

Ο εναγόμενος, κατά τη συγκεκριμένη συνεδρίαση του Δ.Σ, λαμβάνοντας το λόγο και προκειμένου να αιτιολογήσει την αρνητική του ψήφο τοποθετήθηκε ως εξής:

"Σχετικά με την ανάδειξη και επιλογή από την αρμόδια επιτροπή της εταιρίας με την επωνυμία "..." ως μειοδότης στο διαγωνισμό για την "Σύμβουλος παροχής υπηρεσιών δημοσιότητας για την υλοποίηση δράσεων του έργου για την παροχή πόσιμου νερού στις Περιφέρειες της Αδριατικής-ακρωνύμιο D." επιθυμώ να σας γνωρίσω τα παρακάτω, περιγράφοντας τους λόγους για τους οποίους δε συμφωνώ με την ανάληψη του έργου από την εν λόγω εταιρία και παρακαλώ να λάβετε τα εξής: Η εταιρία "..." ανέλαβε το Φεβρουάριο του 2011, το έργο "ΠΑΡΟΧΗ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΣΥΜΒΟΥΛΟΥ" του Δήμου ... στο πλαίσιο της εφαρμογής του Καλλικράτη, λόγω του ότι οι υπηρεσίες του δήμου προφανώς δεν είχαν την τεχνική επάρκεια και εξειδίκευση και έτσι η δημοτική αρχή επέλεξε να αναθέσει σε εξωτερικό συνεργάτη αυτές τις υπηρεσίες. Η προκηρυσσόμενη σύμβαση είχε προϋπολογισμό 60.000,00 ευρώ πλέον ΦΠΑ 23%, ήτοι 73.800,00 ευρώ. Έτσι μετά από σχετική πρόσκληση: www.....gr, επελέγη η εν λόγω εταιρία, μάλιστα ΔΕΝ υπήρχε και άλλη προσφορά !!! και υπεγράφη η σχετική σύμβαση. Κατά την εκτέλεση των εργασιών και την παροχή των εξειδικευμένων υπηρεσιών, ένα παραδοτέο αφορούσε την "ΠΑΡΟΧΗ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ" και εκπονήθηκε το ΠΑΡΑΔΟΤΕΟ 1 Β.3 "ΟΙΚΟΝΟΜΟΤΕΧΝΙΚΗ ΜΕΛΕΤΗ" σύμφωνα με το οποίο οι υπηρεσίες του Δήμου θα ακολουθούσαν συγκεκριμένα βήματα για τη συγχώνευση των δημοτικών επιχειρήσεων και δημιουργία ΜΙΑΣ μονομετοχικής δημοτικής επιχείρησης, σύμφωνα με το Νόμο. Όμως μετά από καταγγελία η αποκεντρωμένη διοίκηση ..., απεφάνθη στις 30-4-2013 με το υπ' αριθμ. ... έγγραφο της με θέμα: Νομική Υπόσταση ..., ότι η εταιρία ΔΕΝ συστήθηκε νόμιμα !!! Ακολούθως το Ελεγκτικό Συνέδριο με την Πράξη της συνεδριάσεως του ... Τμήματος απεφάνθη ότι η σύσταση της ΔΕΝ είναι νόμιμη. Αποτέλεσμα αυτών ήταν

ο Δήμος να έχει ζημία σημαντική αφού είναι ο μόνος ίσως δήμος στην Ελλάδα που δεν έχει αντίστοιχη εταιρία, οικονομικές πράξεις αυτής χαρακτηρίστηκαν ως άκυρες και τέλος έως και σήμερα η υπόθεση να απασχολεί την ελληνική δικαιοσύνη. Όμως στην υπόθεση αυτήν ο Δήμος προσέλαβε ΣΥΜΒΟΥΛΟ επ' αμοιβή και μάλιστα ακολούθησε κατά γράμμα τις οδηγίες του παραδοτέου που σύμβουλος συνέταξε και συνεπώς οι υπηρεσίες και το έργο του Συμβούλου για το οποίο προσελήφθη δεν εκτελέσθηκαν ΟΡΘΑ. Μάλιστα έχω την πληροφορία ότι η εν λόγω σύμβαση δεν έχει εξοφληθεί και ότι δεν υπάρχει Πρακτικό καλής εκτέλεσης, ούτε προγενέστερο αλλά ούτε και μεταγενέστερο της απόφασης της Αποκεντρωμένης. Συνεπώς έχω την άποψη ότι η εταιρία ... δεν είναι σε θέση να αναλάβει έργο του Τ.Π.Α. αλλά και του Δημοσίου γενικότερα διότι είναι αμφιβόλου αξιοπιστίας και τεχνικής επάρκειας, τουλάχιστον έτσι συνάγεται από το παραπάνω ιστορικό και γεγονότα. Η εταιρία ... όφειλε δε να συμπεριλάβει στον πίνακα εμπειρίας και αυτό το έργο με το ιστορικό του και να αφήσει στην ευχέρεια της επιτροπής και το ΔΣ του Τ.Π.Α. να αποφανθεί για τα περαιτέρω. Αν μάλιστα η πληροφόρηση που έχω είναι εσφαλμένη και η ... έχει λάβει πιστοποιητικό καλής εκτέλεσης (αυτό είναι παράδοξο) για το συγκεκριμένο έργο, ας την προσκομίσει να προχωρήσει η διαδικασία όπως προβλέπεται. Τέλος, επειδή κατά τη συνεδρίαση ο κος ... ανέφερε ότι δεν έχει καταδικασθεί κανείς για τη γνωστή υπόθεση αυτή, οφείλω να σας γνωρίσω ότι ΔΕΝ επιθυμώ να υποκαταστήσω την δικαιοσύνη, δεν κατηγορώ κανένα, ούτε στρέφομαι προσωπικά κατά οποιουδήποτε, αυτό που ενδιαφέρει το Δ.Σ. είναι να μπορεί απρόσκοπτα να επιτελέσει το έργο του διασφαλίζοντας τα χρήματα των φορολογούμενων πολιτών και παρακαλώ τον κο Περιφερειάρχη να πράξει τα δέοντα προς αυτή την κατεύθυνση".

Μετά από αυτήν την τοποθέτηση του εναγομένου, η οποία παραδόθηκε εγγράφως και ενσωματώθηκε στην παραπάνω μορφή στα, από 1-9-2015, πρακτικά συνεδριάσεως του Δ.Σ, τα μέλη του Δ.Σ. αποφάσισαν αναβάλλουν επί τρεις ημέρες τη λήψη απόφασης, προκειμένου να λάβουν γνωμοδότηση, περί των ισχυρισμών και απόψεων που αυτός εξέφρασε, από το νομικό σύμβουλο του προέδρου αυτού και Περιφερειάρχη ..., και ιδίως επί του ζητήματος εάν αυτοί ήταν ικανοί "να οδηγήσουν σε ανατροπή του Πρακτικού ... της επιτροπής διενέργειας του διαγωνισμού". Έτσι, και αφού κατατέθηκε η ως άνω γνωμοδότηση, η οποία κατέληγε -με την αιτιολογία που εκεί εκτίθεται- στο συμπέρασμα ότι αυτοί δεν ήταν ικανοί να οδηγήσουν σε ανατροπή των αποτελεσμάτων και του τελικού πίνακα κατάταξης υποψηφίων, στα οποία κατέληξε η επιτροπή διενέργειας του διαγωνισμού, το Δ.Σ. σε δεύτερη συνεδρίαση του την 4η-09-2015, δέχθηκε την εισήγηση του προέδρου του και ενέκρινε το υπ' αριθμ. ... πρακτικό της επιτροπής διενέργειας του διαγωνισμού, μειοψηφούντος του εναγομένου, όπως αυτά προκύπτουν ιδίως εκ του, από 1-9-2015 και 4-9-2015, πρακτικού της 6ης συνεδρίασης του Δ.Σ. Στη συνέχεια και με το από 11-9-2015 πρακτικό της 7ης συνεδρίασης του Δ.Σ, αυτό ενέκρινε, ομόφωνα -πλέον- και δη και

με τη θετική ψήφο του εναγομένου, το υπ' αριθμ. πρακτικό της επιτροπής διενέργειας του διαγωνισμού περί των δικαιολογητικών κατακύρωσης της αναδειχθείσας μειοδότης κατά το διαγωνισμό, ενάγουσας. Η ενάγουσα, αντιδρώντας στην πιο πάνω τοποθέτηση του εναγομένου του απέστειλε την από 12-10-2015 εξώδικη διαμαρτυρία-πρόσκλησή της, που του επιδόθηκε νόμιμα την 13-10-2015. Με την εξώδικα της αυτήν, θεωρώντας ότι διά της παραπάνω τοποθέτησης του εναγομένου, και ιδίως με τη φράση "... η εταιρία ... δεν είναι σε θέση να αναλάβει έργο του Τ.Π.Α. αλλά και του Δημοσίου γενικότερα διότι είναι αμφιβόλου αξιοπιστίας και τεχνικής επάρκειας, τουλάχιστον έτσι συνάγεται από το παραπάνω ιστορικό και γεγονότα...", τη φράση "... επελέγη η εν λόγω εταιρία, μάλιστα ΔΕΝ υπήρχε και άλλη προσφορά !!!" αλλά και τη φράση "...Η εταιρία ... όφειλε δε να συμπεριλάβει στον πίνακα εμπειρίας και αυτό το έργο με το ιστορικό του και να αφήσει στην ευχέρεια της επιτροπής και το ΔΣ του Τ.Π.Α. να αποφανθεί για τα περαιτέρω. Αν μάλιστα η πληροφόρηση που έχω είναι εσφαλμένη και η ... έχει λάβει πιστοποιητικό καλής εκτέλεσης (αυτό είναι παράδοξο) για το συγκεκριμένο έργο, ας την προσκομίσει να προχωρήσει η διαδικασία...", τρώθηκε η φήμη της, του ζητούσε δε, να ανακαλέσει κατά την επόμενη συνεδρίαση του Δ.Σ. και να απέχει από παρόμοιες ενέργειες στο μέλλον, ανάκληση στην οποία, όπως και άλλωστε στην απάντηση των παραπάνω αιτιάσεων της ενάγουσας, ο εναγόμενος δεν προέβη. Εξάλλου, από τα ίδια ως άνω αποδεικτικά μέσα και ιδίως εκ του υπ' αριθμ. ... πρακτικού του πειθαρχικού συμβουλίου αιρετών ΟΤΑ Α' και Β' Βαθμού της Αποκεντρωμένης Διοίκησης ..., όπου ιδίως από τις καταθέσεις των -κατά το έτος 2011-δημοτικών συμβούλων του Δήμου ... και προκύπτει ότι η ενάγουσα, γεγονός που και η ίδια δεν αρνείται, στις αρχές του έτους 2011 και ενόψει της πρόβλεψης του ν. 3852/2010 (άρθρα 107 και 110), "Πρόγραμμα Καλλικράτης", για τη συγχώνευση ή λύση των δημοτικών επιχειρήσεων που λειτουργούσαν στους υπό συνένωση δήμους, παρείχε στο Δήμο ... συμβουλευτικές υπηρεσίες για τη σύσταση της Μονομετοχικής Ανώνυμης Εταιρίας του Δήμου (...), η οποία προήλθε από τη συγχώνευση, με απορρόφηση, της Μονομετοχικής Εταιρίας του Δήμου ... από τη Μονομετοχική Ανώνυμη Εταιρία ... Αποδεικνύεται, επίσης, ιδίως από την υπ' αριθμ.... Πράξη της ... Συνεδριάσεως του Εβδόμου Τμήματος του Κλιμακίου προληπτικών ελέγχων δαπανών του Ελεγκτικού Συνεδρίου και το υπ' αριθμ. πρωτ. ... έγγραφο της Διεύθυνσης Διοίκησης (τμήμα Διοικητικού-Οικονομικού ν...) της Αποκεντρωμένης Διοίκησης με θέμα "Νομική Υπόσταση ..." ότι η σύσταση της δεν ήταν νόμιμη, γεγονός που είχε ως αποτέλεσμα ότι το Δημοτικό Συμβούλιο του Δήμου ..., μετά από τη σχετική από 2017 γνωμοδότηση της νομικής υπηρεσίας του Δήμου, με την υπ' αριθμ. ... 2017 απόφαση του, αποφάσισε τη λύση και εκκαθάριση της Η τελευταία αυτή απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου του Δήμου εγκρίθηκε ως προς τη νομιμότητα της, από το τμήμα ΟΤΑ και Νομικών Προσώπων, της Αποκεντρωμένης Διοίκησης ... με την υπ' αριθμ. ... πράξη του. Σύμφωνα με τα παραπάνω εκτεθέντα προκύπτει ότι ο εναγόμενος με την ως άνω τοποθέτηση του στο Δ.Σ. του Περιφερειακού Ταμείου Ανάπτυξης, εξέθεσε το γεγονός

της μη νόμιμης σύστασης της ..., το οποίο αποδείχθηκε αληθές, καθώς και το γεγονός ότι η ενάγουσα πραγματικά προσέφερε τις συμβουλευτικές υπηρεσίες της κατά τη σύσταση της ως άνω εταιρίας, το οποίο επίσης αποδείχθηκε αληθές. Με βάση δε αυτά τα δύο αληθή γεγονότα προχώρησε σε εξαγωγή συμπερασμάτων και εκφορά αξιολογικών κρίσεων. Ειδικότερα, κατέληξε στο συμπέρασμα ότι η ενάγουσα δεν εκτέλεσε ορθά το έργο συμβούλου το οποίο ανέλαβε καθώς και ότι είναι αμφιβόλου αξιοπιστίας και τεχνικής επάρκειας. Επιπλέον ο εναγόμενος αναφέρει, στην παραπάνω τοποθέτηση του ότι, κατά πληροφορίες του η ενάγουσα αφενός μεν δεν έχει λάβει πιστοποιητικό καλής εκτέλεσης του έργου (νοείται κατά το χρόνο εκείνο ήτοι το Σεπτέμβριο του έτους 2015) αφετέρου δε ότι δεν έχει εισέτι (ομοίως κατά τον ίδιο χρόνο) εξοφληθεί για τις υπηρεσίες που παρείχε κατά το συγκεκριμένο έργο, καλώντας ταυτόχρονα την ενάγουσα εάν έλαβε πιστοποιητικό καλής εκτέλεσης να το προσκομίσει. Αμφότερα τα ως άνω ισχυριζόμενα γεγονότα από τον εναγόμενο, αποδεικνύονται αληθή καθώς ως προς το πιστοποιητικό καλής εκτέλεσης αυτό δεν προσκομίσθηκε κατά τη συνεδρίαση του ως άνω οργάνου -ούτε και κατά τη συζήτηση της υπό κρίση αγωγής- αντ' αυτού προσκομίσθηκαν τα από 19-12-2011, 12-03-2012 και 31-12-2012 πρωτόκολλα παραλαβής παροχής εργασιών και μεταφορών. Σε συνέχεια δε, των παραπάνω πρωτοκόλλων παραλαβής, εκδόθηκαν τα ακόλουθα χρηματικά εντάλματα: υπ' αριθμ. ... 2011 για ποσό 24.000,00 ευρώ με αιτιολογία "Έναντι έργου παροχής υπηρεσίας και συγχώνευσης", υπ' αριθμ. ...2012 για ποσό 24.600,00 ευρώ με αιτιολογία "Έναντι έργου παροχής υπηρεσίας και συγχώνευσης" και υπ' αριθμ. ... 2017 για ποσό 17.200,00 ευρώ με αιτιολογία "Εξόφληση έργου παροχής υπηρεσίας και συγχώνευσης", όπως προκύπτει, ιδίως, από το υπ' αριθμ. πρωτ. ... έγγραφο της Διεύθυνσης Οικονομικών Υπηρεσιών του Δήμου ... (τμήμα ειδικής ταμειακής υπηρεσίας). Από το δε το τελευταίο αυτό το έγγραφο, ιδίως, επιβεβαιώνεται και ο ισχυρισμός του εναγομένου ότι -το Σεπτέμβριο του έτους 2015- δεν είχε ακόμη εξοφληθεί η ενάγουσα για τις υπηρεσίες που παρείχε στο Δήμο για το έργο "ΠΑΡΟΧΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑΣ ΣΥΓΧΩΝΕΥΣΗΣ ΝΠΔΔ".

Με βάση όμως τα παραπάνω δεν στοιχειοθετείται παράβαση των άρθρων 57 και 920 ΑΚ αφού ελλείπει το στοιχείο της υποστήριξης ή διάδοσης αναληθούς ειδήσεως και συνεπώς του παρανόμου, καθώς αφενός μεν ως προς τα γεγονότα των οποίων την ύπαρξη ισχυρίσθηκε ο εναγόμενος αυτά, ως προεκτέθηκε, τυγχάνουν αληθινά, αφετέρου δε, κατά τα λοιπά, αυτός προέβη σε αξιολογικές κρίσεις και συμπεράσματα τα οποία όμως δεν συνιστούν γεγονότα και άρα ειδήσεις υπό την έννοια του ιδίου άρθρου. Αυτές οι κρίσεις του εναγομένου ακόμη και εάν υποτεθεί ότι σε σημεία τους είναι δριμείς και οξείες όπως, ιδίως, στο σημείο που αναφέρει ότι: "Συνεπώς έχω την άποψη ότι η εταιρία ... δεν είναι σε θέση να αναλάβει έργο του Τ.Π.Α. αλλά και του Δημοσίου γενικότερα διότι είναι αμφιβόλου αξιοπιστίας και τεχνικής επάρκειας, τουλάχιστον έτσι συνάγεται από το παραπάνω ιστορικό και γεγονότα.", δεν παύουν να αποτελούν εκφορά άποψης και αξιολογική κρίση, βασισμένη μάλιστα σε

γεγονότα. Ενδεχόμενος δε, περιορισμός στην εκφορά αυτών των -συγκεκριμένων- κρίσεων θα συνιστούσε ανεπίτρεπτο και ασυμβίβαστο και με την αρχή της αναλογικότητας (Σ.25 τταρ.1), περιορισμό στην ελευθερία της έκφρασης, ιδίως όταν αυτή εκφέρεται εντός θεσμικών οργάνων από τα μέλη τους κατά την ενάσκηση νομίμου καθήκοντος για ζήτημα δημοσίου συμφέροντος (ΕΣΔΑ άρθρ. 10, βλ. σχετ. ΕΔΔΑ υπόθεση Τετέ εναντίον Γαλλίας, απόφαση της 26-03-2020 επί της υπ'αριθμ. 59636/2016 προσφυγής, δημ. στον ιστότοπο echr.hudoc.coe.int), όπως στη συγκεκριμένη περίπτωση όπου οι αξιολογικές αυτές κρίσεις έγιναν εντός του Δ.Σ. του Π.Τ.Α. δηλαδή εντός του οργάνου του οποίου αρμοδιότητα και υποχρέωση ήταν ο έλεγχος, ενόψει της έγκρισης αυτών, των αποφάσεων της επιτροπής διενέργειας του διαγωνισμού, με γνώμονα το δημόσιο συμφέρον. Η κρίση αυτή του Δικαστηρίου δεν διαφοροποιείται από το ότι ο εναγόμενος, στην ως άνω τοποθέτηση του, παρέθεσε ένα αληθές γεγονός, ήτοι της συμμετοχής της ενάγουσας στην -εκ του αποτελέσματος- κρινόμενη-αποτυχημένη διαδικασία συνένωσης, με δι' απορροφήσεως συγχώνευση της πρώτης από τη δεύτερη, των Μονομετοχικών Ανωνύμων Εταιριών του Δήμου ... και Δήμου ... και της ... σύσταση της -νέας- Μονομετοχικής Ανώνυμης Εταιρίας του Δήμου ..., ανεξαρτήτως του βαθμού ευθύνης της ενάγουσας σε αυτήν καθώς είναι δεδομένες τόσο η πολυπλοκότητα και δυσκολία του εγχειρήματος, και δη η ανάγκη ολοκλήρωσης του σε ιδιαιτέρως στενά χρονικά πλαίσια, αφού, όπως προκύπτει, η μεν υπ' αριθμ. ...σχετική απόφαση από το Δ.Σ. του Δήμου για τη συγχώνευση, συμφώνως προς την οικονομοτεχνική μελέτη που είχε συντάξει η ενάγουσα, λήφθηκε στη συνεδρίαση της 2011, η δε συνολική διάρκεια του έργου ήταν πέντε μήνες, όσο και η εμπλοκή λοιπών φορέων του δημοσίου, του -τότε- δημοτικού συμβουλίου του Δήμου Κέρκυρας συμπεριλαμβανομένου, το οποίο (γεγονός) δεν αφορά άμεσα στο αντικείμενο του συγκεκριμένου διαγωνισμού, παρά τον αντίθετο αγωγικό ισχυρισμό. Τούτο διότι, πέραν όσων ήδη εκτέθηκαν ανωτέρω για τη δυνατότητα του μέλους του αρμοδίου οργάνου ασκώντας ελεύθερα το δικαίωμα του στην έκφραση να ασκήσει κριτική αλλά και να εισφέρει σε αυτό χρήσιμη -κατά την άποψη του-πληροφόρηση επί ορισμένων αληθών γεγονότων που αφορούσαν στη συμμετέχουσα στο διαγωνισμό-ενάγουσα, σε κάθε δε περίπτωση πρόκειται για αντικείμενο συναφές, υπό την έννοια ότι αφορά στην παροχή υπηρεσιών, έστω και αν στην περίπτωση του διαγωνισμού του 2015 το ειδικότερο αντικείμενο του έργου, ως παροχή υπηρεσιών δημοσιότητας, είναι σαφώς απλούστερο, εν σχέσει προς τις απαιτήσεις της υλοποίησης του έργου (του 2011) της σύνταξης οικονομοτεχνικής μελέτης για την κατά τα παραπάνω σύσταση της ..., ως προς την υλοποίηση του.

Επιπλέον, όμως, η κρίση αυτή δε μεταβάλλεται, παρά τον περί του αντιθέτου αγωγικό ισχυρισμό, ούτε εκ της αναφοράς του εναγομένου ότι όφειλε η ενάγουσα να περιλάβει το συγκεκριμένο ως άνω έργο που σχετίζεται με την υπόθεση της ..., στον κατάλογο των κυριότερων παρομοίων έργων για την "πιστοποίηση της τεχνικής και επαγγελματικής της ικανότητας", ολοκληρωμένων ή σε εξέλιξη, τα οποία

αυτή είχε αναλάβει κατά την τελευταία -προ του διαγωνισμού- πενταετία, συμφώνως προς τον όρο Β.2.4 της προκήρυξης, καθώς δε συνδέει την παράλειψη αυτήν με ενδεχόμενη ποινή αποκλεισμού της από το διαγωνισμό, παρά με την παροχή προς το Δ.Σ. ενός στοιχείου το οποίο -κατά την κρίση του- θα έπρεπε να τεθεί υπόψη αυτού, ώστε να είναι σε θέση τα μέλη του να το αξιολογήσουν. Με άλλα λόγια, ήταν μεν στη διακριτική ευχέρεια της ενάγουσας να περιλάβει το συγκεκριμένο έργο στον εν λόγω κατάλογο αφού δεν είχε -με βάση την προκήρυξη του διαγωνισμού- υποχρέωση προς τούτο, αλλά και ο εναγόμενος, ως μέλος του Δ.Σ, είχε το δικαίωμα να εκφέρει κρίση στην οποία να λάβει υπόψη του το γεγονός αυτής της μη επιλογής του συγκεκριμένου έργου κατά τη σύνταξη του εν λόγω καταλόγου, αξιολογώντας αυτήν αντίστοιχα. Τέλος, από μόνο του το γεγονός της επιχειρηματικής δραστηριότητας του εναγομένου, η οποία είναι αληθές ότι είναι δυνατό να καταλήξει ανταγωνιστική μεταξύ αυτού και της ενάγουσας, δεν είναι ικανό να στοιχειοθετήσει αξιώσεις αποζημίωσης με βάση τα άρθρα 57 και 920ΑΚ, εφόσον ως προεκτέθηκε, λείπει το πρωταρχικό στοιχείο της υποστήριξης ή διάδοσης αναληθούς ειδήσεως και συνεπώς και το στοιχείο της παράνομης προσβολής.

Επομένως με βάση τις παραπάνω παραδοχές, και όσα εκτέθηκαν στην ως άνω νομική σκέψη, θα πρέπει η υπό κρίση αγωγή να απορριφθεί ως ουσιαστικά αβάσιμη και να καταδικασθεί η ενάγουσα, λόγω της ήττας της, στην καταβολή των δικαστικών εξόδων του εναγομένου (άρθρ. 106, 176, 189 και 191 παρ. 2 ΚΠολΔ, σε συνδυασμό με τα άρθρα 63 και 68 παρ. 1 του ν. 4194/2013), κατά τα οριζόμενα ειδικότερα στο διατακτικό.

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ

ΔΙΚΑΖΟΝΤΑΣ κατ' αντιμωλία των διαδίκων.

ΑΠΟΡΡΙΠΤΕΙ την αγωγή.

ΚΑΤΑΔΙΚΑΖΕΙ την ενάγουσα στα δικαστικά έξοδα του εναγόμενου, τα οποία ορίζει στο ποσό των χιλίων τριακοσίων (1.300,00 €) ευρώ.

ΚΡΙΘΗΚΕ. ΑΠΟΦΑΣΙΣΘΗΚΕ και ΔΗΜΟΣΙΕΥΘΗΚΕ στην Κέρκυρα σε έκτακτη, δημόσια συνεδρίαση, στο ακροατήριο του, την 30η Ιουνίου 2020.

Ο ΔΙΚΑΣΤΗΣ

Ο ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ

Έλλειψη αιτιολογίας αναφορικά με την επικινδυνότητα της αιτούντος σε απορριπτική απόφαση χορήγησης άδειας διαμονής και επιβολής απέλασης σε αλλοδαπό

ΑΔ 5/2024 ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟ ΚΕΡΚΥΡΑΣ (ΤΡΙΜΕΛΕΣ)

Αλλοδαποί. Αίτηση ακύρωσης κατά απορριπτικής απόφασης χορήγησης άδειας διαμονής και επιβολής απέλασης σε αλλοδαπό λόγω επικινδυνότητας για την δημόσια τάξη καθότι είχε επιβληθεί σε βάρος του το μέτρο της απαγόρευσης εξόδου από τη χώρα κατόπιν δικαστικής απόφασης. Έλλειψη αιτιολογίας αναφορικά με την επικινδυνότητα της αιτούντος, κατόπιν και του γεγονότος ότι πριν την έκδοσή της απορριπτικής απόφασης της διοίκησης, είχε παύσει να ισχύει ο περιοριστικός όρος της απαγόρευσης της εξόδου του αιτούντος από τη χώρα, τον οποίο επικαλείται η Διοίκηση ως αιτιολογικό έρεισμα για την κρίση της περί συνδρομής λόγω δημόσιας τάξης στο πρόσωπο του. Η Διοίκηση δεν επικαλείται πως συντρέχουν στο πρόσωπο του αιτούντος άλλοι λόγοι δημόσιας τάξης και ασφάλειας. Δεκτή η αίτηση ακύρωσης.

(Η απόφαση δημοσιεύεται επιμελεία της Άννα-Μαρία Χρ. Ανυφαντή, Δικηγόρου Κέρκυρας, ΜΔΕ Ποινικών & Εγκληματολογικών Επιστημών ΑΠΘ)

Αριθμός Απόφασης: ΑΔ5 /2024

ΤΟ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟ ΚΕΡΚΥΡΑΣ

ΤΜΗΜΑ 1ο - ΤΡΙΜΕΛΕΣ

ΑΚΥΡΩΤΙΚΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ

Συνεδρίασε δημόσια στο ακροατήριό του στις 3 Μαΐου 2023, με δικαστές τους :
....., Πρόεδρο Πρωτοδικών Δ.Δ., Ιωάννη (εισηγητή) και
Πρωτοδίκες Δ.Δ. και με γραμματέα τη, δικαστική υπάλληλο,

για να δικάσει την αίτηση ακύρωσης με αριθμό κατάθεσης ΑΚΥ.../15.4.2022 και με
Εθνικό Αριθμό Υπόθεσης,

του, κατοίκου Αγίου Γεωργίου Αργυράδων Λευκίμμης Κέρκυρας, ο
οποίος παραστάθηκε με την πληρεξούσια δικηγόρο του, Άννα - Μαρία Ανυφαντή,

κατά του Υπουργού Μετανάστευσης και Ασύλου, για τον οποίο παραστάθηκε η
εξουσιοδοτημένη υπάλληλος της Αποκεντρωμένης Διοίκησης Πελοποννήσου,

Δυτικής Ελλάδας και Ιονίου....., κατ' άρθρο 25 παρ. 8 του ν. 4251/2014 (ΦΕΚ Α' 80).

Κατά τη δημόσια συζήτηση που ακολούθησε, το Δικαστήριο άκουσε τον Εισηγητή της υπόθεσης, Πρωτοδίκη Δ.Δ., ..., ο οποίος διάβασε τη σχετική έκθεσή του, καθώς και τους διαδίκους που παραστάθηκαν, οι οποίοι ανέπτυξαν τους ισχυρισμούς τους και ζήτησαν όσα αναφέρονται στα πρακτικά.

Μετά τη συνεδρίαση, το Δικαστήριο συνήλθε σε διάσκεψη.

Αφού μελέτησε τη δικογραφία

Σκέφθηκε κατά τον νόμο

1. Επειδή, για την άσκηση της κρινομένης αίτησης καταβλήθηκε το νόμιμο παράβολο, ποσού 150 ευρώ (σχετ. το με κωδικό 472045310952 1011 0083 ηλεκτρονικό παράβολο της Γενικής Γραμματείας Πληροφοριακών Συστημάτων, σε συνδυασμό με την από 14.4.2022 απόδειξη πληρωμής των Ελληνικών Ταχυδρομείων).

2. Επειδή, με την αίτηση αυτή ζητείται, παραδεκτώς, η ακύρωση της υπ' αριθμ. πρωτ. .../...../23.2.2022 (αριθμ. φακέλου) απόφασης του Συντονιστή της Αποκεντρωμένης Διοίκησης Πελοποννήσου, Δυτικής Ελλάδας και Ιονίου, με την οποία απορρίφθηκε αίτημα του αιτούντος για χορήγηση άδειας διαμονής για εξαιρετικούς λόγους, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 19 του ν. 4251/2014.

3. Επειδή, στο άρθρο 6 του ν. 4251/2014 «Κώδικας Μετανάστευσης και Κοινωνικής Ένταξης και λοιπές διατάξεις», υπό τον τίτλο «Γενικές προϋποθέσεις δικαιώματος διαμονής», ορίζεται ότι : «Το δικαίωμα διαμονής πολιτών τρίτων χωρών που εισέρχονται νόμιμα στην Ελλάδα, για έναν από τους λόγους του Κώδικα αυτού, τελεί υπό τις εξής προϋποθέσεις : α) ... β) ... γ) Να μην θεωρούνται απειλή για τη δημόσια τάξη, την εσωτερική ασφάλεια ή τις διεθνείς σχέσεις και να μην είναι καταχωρισμένοι ως ανεπιθύμητοι στις εθνικές βάσεις δεδομένων. Ως κριτήρια για τη συνδρομή των λόγων και δημόσιας τάξης και ασφάλειας, συνεκτιμώνται από την αρμόδια για την έκδοση της άδειας διαμονής υπηρεσία : i) η έκδοση τελεσίδικης καταδικαστικής απόφασης για κακούργημα ή πλημμέλημα σε ποινή φυλάκισης τουλάχιστον ενός (1) έτους, ii) η εγγραφή στον κατάλογο ανεπιθύμητων, η οποία παύει αυτοδικαίως να ισχύει με τη χορήγηση ή ανανέωση άδειας διαμονής, iii) άλλοι λόγοι δημόσιας τάξης, οι οποίοι θα πρέπει να μνημονεύονται ειδικώς και αιτιολογημένα στη σχετική απόφαση, iv) ιδιαιτέρως εξαιρετικοί λόγοι, ειδικώς αιτιολογημένοι, που αφορούν σε ζητήματα εσωτερικής ασφάλειας. Η εξέταση λόγων που αφορούν στη δημόσια τάξη και ασφάλεια της χώρας αποτελεί προαπαιτούμενο στοιχείο μόνο κατά την αρχική χορήγηση της άδειας διαμονής του πολίτη τρίτης χώρας και για την υπαγωγή σε καθεστώς αδειών διαμονής μακράς διάρκειας. ... Εφόσον συντρέχουν λόγοι δημόσιας

τάξης και ασφάλειας, η αρμόδια υπηρεσία μπορεί να αρνηθεί τη χορήγηση ή ανανέωση της άδειας διαμονής. ... », στο άρθρο 19, όπως αυτό ισχύει μετά την αντικατάσταση των παραγράφων 1 και 4 αυτού με την παράγραφο 4 του άρθρου 31 του ν. 4540/2018 (ΦΕΚ Α' 91) και, εν συνεχεία, την τροποποίηση του δευτέρου εδαφίου της παραγράφου 1 και τη διαμόρφωση της ίδιας παραγράφου με το άρθρο 12 του ν. 4825/2021 (ΦΕΚ Α' 157), ότι : «1. Ο Συντονιστής της Αποκεντρωμένης Διοίκησης, μπορεί κατ' εξαίρεση να χορηγεί άδεια διαμονής διάρκειας τριών (3) ετών, σε πολίτες τρίτων χωρών που διαμένουν στην Ελλάδα. Η άδεια διαμονής χορηγείται άπαξ και μπορεί να ανανεώνεται για έναν από τους λοιπούς λόγους του παρόντος Κώδικα. Αίτημα χορήγησης άδειας διαμονής έχει δικαίωμα να καταθέσει ο πολίτης τρίτης χώρας, εφόσον αποδεικνύει με έγγραφα βέβαιης χρονολογίας το πραγματικό γεγονός της διαμονής του στη χώρα για επτά (7) τουλάχιστον συνεχή έτη, πριν την υποβολή αίτησης ή είναι γονέας ανήλικου ημεδαπού και προσκομίζει στοιχεία που τεκμηριώνουν τη γονική σχέση με το/τα τέκνο/α. 2. ... 3. ... 4. Προϋπόθεση για την υποβολή αιτήσεων του παρόντος άρθρου είναι : α) ... β) ... γ) Η μη συνδρομή στο πρόσωπο των αιτούντων λόγων που τους καθιστούν επικίνδυνους για την δημόσια τάξη και ασφάλεια. ... 5. ... » και στο άρθρο 24 ότι : «1. Η άδεια διαμονής δε χορηγείται ... εφόσον : α. Δεν πληρούνται ή δεν πληρούνται πλέον, οι προϋποθέσεις του Κώδικα αυτού. β. ... ».

4. Επειδή, στην προκείμενη περίπτωση, από τα στοιχεία του φακέλου της δικογραφίας προκύπτουν τα ακόλουθα : Ο αιτών, υπήκοος Αλβανίας, γεννηθείς στις 1988, υπέβαλε στο Τμήμα Αδειών Διαμονής Κέρκυρας της Αποκεντρωμένης Διοίκησης Πελοποννήσου, Δυτικής Ελλάδας και Ιονίου την υπ' αριθμ. πρωτ./10.1.2022 αίτηση για χορήγηση άδειας διαμονής για εξαιρετικούς λόγους, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 19 του ν. 4251/2014, προσκομίζοντας ως δικαιολογητικά στοιχεία, μεταξύ άλλων, τα εξής : α) απόσπασμα της υπ' αριθμ./31.1.2020 απόφασης του Μονομελούς Εφετείου Κακουργημάτων Πατρών, με την οποία, κατ' αποδοχή σχετικής αίτησης του αιτούντος, επιβλήθηκε σε βάρος του τελευταίου ο περιοριστικός όρος της απαγόρευσης εξόδου από τη χώρα έως την έκδοση τελεσίδικης απόφασης επί της έφεσής του κατά της/15.2.2019 απόφασης του Μονομελούς Εφετείου Κακουργημάτων Πατρών και β) απόσπασμα/28.6.2021 απόφασης του Τριμελούς Εφετείου Κακουργημάτων Πατρών, με την οποία έγινε τυπικά δεκτή έφεση του αιτούντος κατά της/15.2.2019 απόφασης του Μονομελούς Εφετείου Κακουργημάτων Πατρών και ο τελευταίος κηρύχθηκε αθώος για την πράξη της βαριάς μη σκοπούμενης σωματικής βλάβης, ενώ κηρύχθηκε ένοχος, με το ελαφρυντικό του πρότερου σύννομου βίου, για τις πράξεις της ψευδούς αναφοράς στην αρχή και της παράνομης εισόδου στη χώρα, για τις οποίες του επιβλήθηκε συνολική ποινή φυλάκισης τεσσάρων (4) μηνών που ανεστάλη επί τριετία. Ωστόσο, ο Συντονιστής της Αποκεντρωμένης Διοίκησης Πελοποννήσου, Δυτικής Ελλάδας και Ιονίου, με την προσβαλλόμενη υπ' αριθμ. πρωτ.

2022/..../23.2.2022 (αριθμ. φακέλου) απόφασή του, απέρριψε την υπ' αριθμ. πρωτ. .../10.1.2022 αίτηση του αιτούντος, με την αιτιολογία ότι συντρέχουν στο πρόσωπό του λόγοι δημόσιας τάξης, καθώς, σύμφωνα με το υπ' αριθμ. πρωτ./14.1.2022 έγγραφο του Υ.Δ.Τ., έχει επιβληθεί σε βάρος του το μέτρο της απαγόρευσης εξόδου από τη χώρα κατόπιν δικαστικής απόφασης.

5. Επειδή, ο αιτών, με την υπό κρίση αίτησή του, όπως αυτή αναπτύσσεται με το νομίμως κατατεθέν στις 21.4.2023 υπόμνημά του, ζητεί την ακύρωση της προσβαλλόμενης απόφασης του Συντονιστή της Αποκεντρωμένης Διοίκησης Πελοποννήσου, Δυτικής Ελλάδας και Ιονίου, προβάλλοντας ότι εκδόθηκε κατά παράβαση της διάταξης του άρθρου 6 περ. γ' του ν. 4251/2014, με πλημμελή αιτιολογία, καθ' υπέρβαση των ακραίων ορίων της διακριτικής ευχέρειας της Διοίκησης αναφορικά με την κρίση περί συνδρομής λόγων δημόσιας τάξης στο πρόσωπό του και δίχως να τηρηθεί ο ουσιώδης διαδικαστικός τύπος της προηγούμενης ακρόασής του. Ειδικότερα, ο αιτών προβάλλει, μεταξύ άλλων, ότι η Διοίκηση τον θεωρεί επικίνδυνο για τη δημόσια τάξη αποκλειστικά λόγω της επιβολής σε βάρος του τού μέτρου της απαγόρευσης εξόδου από τη χώρα, παρότι τούτο δεν υφίσταται πλέον μετά την έκδοση της/28.6.2021 απόφασης του Τριμελούς Εφετείου Κακουργημάτων Πατρών.

6. Επειδή, η προσβαλλόμενη απόφαση του Συντονιστή της Αποκεντρωμένης Διοίκησης Πελοποννήσου, Δυτικής Ελλάδας και Ιονίου, με την οποία απορρίφθηκε το ως άνω υποβληθέν αίτημα του αιτούντος λόγω της συνδρομής στο πρόσωπό του λόγων δημόσιας τάξης, ερείδεται αποκλειστικώς στο περιεχόμενο του υπ' αριθμ. πρωτ./14.1.2022 εγγράφου του Υ.Δ.Τ., σύμφωνα με το οποίο έχει επιβληθεί σε βάρος του αιτούντος το μέτρο της απαγόρευσης εξόδου από τη χώρα κατόπιν δικαστικής απόφασης. Περαιτέρω, όπως προκύπτει από τα στοιχεία του διοικητικού φακέλου της υπόθεσης, ο εν λόγω περιοριστικός όρος επιβλήθηκε σε βάρος του αιτούντος με την .../31.1.2020 απόφαση του Μονομελούς Εφετείου Κακουργημάτων Πατρών, με την οποία ορίστηκε, περαιτέρω, ότι ο εν λόγω περιοριστικός όρος θα ίσχυε έως τη έκδοση τελεσίδικης απόφασης επί της ασκηθείσας έφεσης του τελευταίου κατά της/15.2.2019 απόφασης του Μονομελούς Εφετείου Κακουργημάτων Πατρών. Συνεπώς, εφόσον επί της έφεσης του αιτούντος κατά της .../15.2.2019 απόφασης του Μονομελούς Εφετείου Κακουργημάτων Πατρών εκδόθηκε η/28.6.2021 απόφαση του Τριμελούς Εφετείου Κακουργημάτων Πατρών, με την οποία ο αιτών αθωώθηκε τελεσίδικα για την πράξη της βαριάς μη σκοπούμενης σωματικής βλάβης, ενώ κηρύχθηκε ένοχος για τις πράξεις της ψευδούς αναφοράς στην αρχή και της παράνομης εισόδου στη χώρα, έπαυσε να ισχύει ο περιοριστικός όρος της απαγόρευσης της εξόδου του αιτούντος από τη χώρα. Με τα δεδομένα αυτά, ανεξαρτήτως της επάρκειας ή μη της αιτιολογίας της

προσβαλλόμενης πράξης όσον αφορά στην επικινδυνότητα του αιτούντος ενόψει της επιβολής σε βάρος του τού ως άνω περιοριστικού όρου, σε κάθε περίπτωση, η αιτιολογία της προσβαλλόμενης πράξης κλονίζεται, διότι ήδη, πριν την έκδοσή της, είχε παύσει να ισχύει ο περιοριστικός όρος της απαγόρευσης της εξόδου του αιτούντος από τη χώρα, τον οποίο (περιοριστικό όρο) επικαλείται η Διοίκηση ως αιτιολογικό έρεισμα για την κρίση της περί συνδρομής λόγω δημόσιας τάξης στο πρόσωπο του τελευταίου (πρβλ. ΣτΕ 3067/2014, 4747/2013, 2012/2012, 706/2012, 2146/2011, 1514/2010, 4041/2009, 2072/2008). Εξάλλου, η Διοίκηση δεν επικαλείται πως συντρέχουν στο πρόσωπο του αιτούντος άλλοι λόγοι δημόσιας τάξης και ασφάλειας. Επομένως, για τον λόγο αυτόν, ο οποίος βασίμως προβάλλεται, πρέπει να γίνει δεκτή η κρινόμενη αίτηση και να ακυρωθεί η προσβαλλόμενη πράξη, παρελκούσης, δε, ως αλυσιτελούς της έρευνας των λοιπών λόγων ακύρωσης.

7. Επειδή, κατ' ακολουθίαν των ανωτέρω, η κρινόμενη αίτηση πρέπει να γίνει δεκτή και να ακυρωθεί η υπ' αριθμ. πρωτ. 2022/..../23.2.2022 (αριθμ. φακέλου) απόφαση του Συντονιστή της Αποκεντρωμένης Διοίκησης Πελοποννήσου, Δυτικής Ελλάδας και Ιονίου. Περαιτέρω, πρέπει να διαταχθεί η απόδοση στον αιτούντα του καταβληθέντος παραβόλου, κατ' άρθρο 36 παρ. 4 του π.δ. 18/1989 (ΦΕΚ Α' 8), ενώ δεν πρέπει να καταλογισθεί δικαστική δαπάνη σε βάρος του καθ' ου Υπουργού, λόγω μη υποβολής αιτήματος από τον αιτούντα, κατ' άρθρο 275 παρ. 7 εδ. α' του κυρωθέντος με το άρθρο πρώτο του ν. 2717/1999 (ΦΕΚ Α' 97) Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας, το οποίο εφαρμόζεται αναλόγως, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 15 του ν. 3068/2002 (ΦΕΚ Α' 274) και της περίπτωσης στ' της παραγράφου 1 του άρθρου 4 του ν. 702/1977 (ΦΕΚ Α' 268), όπως η περίπτωση αυτή προστέθηκε με το άρθρο 50 του ν. 3659/2008 (ΦΕΚ Α' 77).

ΔΙΑ ΤΑΥΤΑ

Δέχεται την αίτηση ακύρωσης.

Ακυρώνει την υπ' αριθμ. πρωτ./..../23.2.2022 (αριθμ. φακέλου) απόφαση του Συντονιστή της Αποκεντρωμένης Διοίκησης Πελοποννήσου, Δυτικής Ελλάδας και Ιονίου.

Διατάσσει την απόδοση του καταβληθέντος παραβόλου στον αιτούντα.

Η διάσκεψη του Δικαστηρίου έγινε στην Κέρκυρα στις 7.2.2024 και η απόφαση δημοσιεύθηκε στο ακροατήριο του, κατά την έκτακτη δημόσια συνεδρίαση της 12.2.2024.

Η ΠΡΟΕΔΡΟΣ Ο ΕΙΣΗΓΗΤΗΣ Η ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ